

IMP Glasnik izdaja delavski svet IMP — Industrijska montažna podjetja Ljubljana. Izhaja v 7.600 izvodih.

Uredništvo: Ljubljana, Titova 37.

Ureja uredniški odbor: Andrej Zadavec (predsednik), Miro Dražumerič (namestnik predsednika), Drago Goli, Ciril Hladnik, Lojze Javornik (odgovorni urednik), Aleksandra Kostanjevec, Janez Kržmanc, Ela Mulej, Iztok Munič, Janez Rojč, Dragica Rudolf in Majda Slapar.

Tiska Ljudska pravica v Ljubljani. Nenaročenih rokopisov in fotografij ne vračamo.

Po mnenju sekretariata za informacije IS SRS št. 421-1-72 z dne 26. 9. 1974 je IMP Glasnik oproščen plačila temeljnega davka od prometa proizvodov.

Januarja referendum o ustanovitvi tozda za blagovni promet

Dvajsetega januarja bosta v tozdh Inženiring in Zastopstva referenduma, na katerih bodo delavci sklepali o samoupravni reorganizaciji — o ustanovitvi tozda za blagovni promet, oziroma tozda Marketing.

Na zborih delavcev v Inženiringu in Zastopstvih je bil sprejet sklep, da se iz vsakega od njiju izloči del služb in se poveže v nov tozd. Iz Inženiringa se bodo izločile dejavnosti izvoza izdelkov, uvoza repromateriala opreme in surovin, predstavištev in ekonomske propagande, iz Zastopstva pa dejavnost zastopanja tujih firm.

Iz teh dejavnosti se bo organiziral nov tozd skupnega pomena v okviru delovne organizacije IZIP. Glavna dejavnost novega tozda bodo komercialni posli, vključno s trženjem in ekonomsko propagando, in sicer pri

izvozu izdelkov impejevih proizvodnih tozdov, pri uvozu surovin, repromateriala, opreme in rezervnih delov, pri prodaji izdelkov na domačem trgu in pri nakupu strateških repromaterialov na domačem trgu. Stranska dejavnost bo promet blaga in storitev na domačem trgu in zastopanje tujih firm s konsignacijo in servisiranjem.

Zbora delavcev sta predlagala, naj novi tozd posluje pod imenom Marketing, dokler delavci bodočega tozda ne bodo sprejeli statuta, v katerem bo dokončno določeno ime.

Medtem ko v tozdh Inženiring in Zastopstva tečejo priprave na referendum, pa se nadaljuje tudi razprava o samoupravnem, aktu, ki bo osnova za delo tega tozda, to je Samoupravnem sporazumu o medsebojnih pravicah, obveznostih in odgovornostih med tozdom skupnega pomena za blagovni promet in ostalimi tozdi IMP. Razprava o osnutku je končana, komisija za družbenoekonomske odnose in planiranje je uskladila pripombe in na tej osnovi je delavski svet tozda 23. decembra določil predlog ta.

Pripombe na predlog so možne še do 15. januarja, nato bo pripravljeno dokončno besedilo, ki bo objavljeno v februarški številki Glasnika in ga bodo obravnavali zbori delavcev konec februarja.

L. J.

Idrijski TIO je v sodelovanju z zahodnonemško firmo Kraftanlagen začel izdelovati regeneratore toplotne, s katerimi je mogoče prihraniti 80 odstotkov energije pri ogrevanju. S temi napravami so že opremili olimpijske objekte v Sarajevu, po pogodbi s firmo Kraftanlagen pa jih bodo izvažali tudi v ZR Nemčijo in sicer v vrednosti 1,5 milijona mark letno.

Na sliki: Posnetek po uspešno zaključenem delu. Zahodnonemški partner je pohvalil delavce TIO za kvalitetne izdelke. Več na 7. strani.

Izvozni načrt za 1982 smo dosegli že v novembru

Delavski svet tozda je 23. decembra obravnaval poročilo o enajst-mesečnem poslovanju in ugotovil, da bo zaključni obračun leta 1982 za veliko večino naših tozdov ugoden, bolj zaskrbljujoče pa so perspektive za leto 1983. Zlasti montažnim tozdom bo zelo manjkalo dela.

V enajstih mesecih so naši tozdi izpolnili celoten plan fakturirane realizacije s 96 odstotki, iz česar lahko sklepamo, da bo plan celotnega prihodka ob koncu leta presežen za 3 do 4 odstotke.

Ob tem moramo upoštevati, da smo v enajstih mesecih opravili le 87 odstotkov planiranih ur — ker so tozdi zaposlili manj delavcev, kot so načrtovali, število zaposlenih v montažnih tozdh pa se celo manjša zaradi odhodov v tujino.

Se pravi: zaposlenih smo imeli manj, kot smo načrtovali, naredili smo pa več, kar pomeni, da smo povečali storilnost.

Izvoz je bil tudi v letu 1982 naša močna točka. V enajstih mesecih smo celoletni izvozni načrt že presegli za tri odstotke. Še bolj pomembno je, da smo izvozili kar 3,8-krat več, kot smo uvozili. Nič manj razveseljuje ni podatek, da smo kar 87 odstotkov izvoza ustvarili na konvertibilnem tržišču.

Vse pa le ni tako lepo, kot se zdi na prvi pogled. Precej izvoza namreč ustvarjamo z opremo, ki jo dobavljamo na naša gradbišča v tujini. Od lastne proizvodnje pa izvažamo le skromnih 7 odstotkov.

Tudi uvoz smo povečali — za 50 odstotkov — in tako reševali številne probleme v oskrbi z repromaterialom. Tako lahko rečemo, da smo bili v letu 1982 dovolj dobro oskrbljeni — posebej še, če se primerjamo z nekaterimi drugimi organizacijami. Zanimivo pa je, da smo uvažali repromateriala, ki smo jih prejšnja leta dobivali doma. Tako smo do konca novembra uvozili nad 2000 ton pocinkane pločevine (kar tri četrtine vse porabe).

LOJZE JAVORNIK

Zimske igre IMP bodo februarja v Kranjski gori

Letošnje, pete, zimske športne igre IMP bodo 26. februarja v Kranjski gori. Organizator iger bo delovna organizacija IKO. Tehnično izvedbo tekmovanja so zaupali športnemu klubu Integral iz Ljubljane. Delovna organizacija IKO — pokroviteljica zimskih športnih iger bo v soglasju s koordinacijskim odborom sindikata za zimske športne igre izdelala bilten ter ga poslala vsem delovnim organizacijam in tozdom. Organizatorji in pokrovitelji iger bodo skušali tekmovanje organizirati čim bolj poceni, da ne bo trpela množičnost udeležbe na igrah.

Program tekmovanja bodo določili po kriterijih koordinacijskega odbora sindikata tozda, ki je nosilec

akcij pri izvajanju športnih iger v l. 1983. Predvideno je, da bo razpis za 5. zimske športne igre objavljen v februarški številki Glasnika in v Biltenu, ki ga bodo prejeli predsedniki konference sindikata oziroma športni poverjeniki. Finančna sredstva za tekmovanja v Kranjski gori bodo združili tozdi po ključu, ki ga je pripravil koordinacijski odbor sindikata.

MARIJA PRIMC

Dopolnjen predlog o devalvacijskem znižanju osebnih dohodkov v tujini

**Dolarski osebni dohodki naših delavcev na gradbiščih v tujini bodo zaradi devalvacije nižji, osnova za minulo delo pa bo še naprej dolar-
ska. Tak je rezultat postopka za spremembe in dopolnitve Samoupravnega sporazuma o zaposlovanju delavcev na delo v tujino.**

Že v prejšnji številki smo pisali, da je delavski svet tozda začel postopek za spremembo in dopolnitev omenjenega sporazuma. Pripravljen je bil usklajen predlog vseh gradbenih in montažnih podjetij, ki izvajajo dela v Iraku prek inženiringa SDPR. Namen je bil zmanjšati dolarske plače za odstotek oktobrske devalvacije, da bi dosegli njen cilj — to je večjo konkurenčnost v tujini.

V IMP pa smo ob tem predlagali tudi spremembo pri obračunavanju minulega dela — namreč, da bi ga računali od osnov za dela, ki veljajo doma in ne od dolarskih plač, ki jih delavci dejansko prejema. Izplačila naj bi ostala še naprej v dinarjih. Ob tem velja omeniti, da nobena druga organizacija ki dela v Iraku prek SDPR, ne obračuna minulega dela od dolarske osnove — izjema je le IMP.

V začetku so bili na gradbiščih v Iraku delni zbori vseh naših de-

lavcev, ki delajo tam. Razprave so bile burne, padali so tudi očitki, da postopek ni pravi, da delavci na gradbiščih v Iraku ni-

majo nobene besede in podobno. Nazadnje so pripravili nov predlog — dolarske osebne dohodke so zmanjšali, minulo delo pa pustili po starem.

Generalni direktor tozda Franc Kumše pa je delavski svet obvestil, da tudi pobuda Republiškega komiteja za delo o poe-

notenju osebnih dohodkov v tujini ni zaspala. V drugi polovici decembra je predsednik Komiteja Peter Toš sklical najodgovornejše delavce organizacij, ki izvajajo dela v tujini, kjer so se dogovorili o tej akciji. Sprejeli bodo družbeni dogovor v Sloveniji in sprožili postopek za poenotenje v vsej Jugoslaviji (preko Gospodarske zbornice Jugoslavije). Vendar je to dolgoročnejša naloga, saj ni pričakovati, da bi bile spremembe lahko uveljavljene pred julijem 1983.

Razprava na seji delavskega sveta je bila dokaj živahna. Delegati Montaže Maribor so svoje kolege obvestili o sklepih delavskega sveta v svojem tozdu, ki je: 1) Zahteval, da se ugotavlja odgovornost vodilnih, ki delavcem na zborih v Iraku niso znali pričati, da bi glasovali za prvotni (strožji) predlog sprememb. 2) Naj v IMP takoj začnemo pripravljati nov sistem osebnih dohodkov za gradbišča v tujini, da bi enkrat za vselej rešili ta problem. Drugi člani delavskega sveta niso podprli nobene od pobud delavskega sveta Montaže Maribor.

LOJZE JAVORNIK

IZ VSEBINE

- Časi so takšni, da smo si to Silvestrovo za novo leto večinoma voščili: »Samo da ne bi bilo slabše, kot je bilo.« Na to, da bi bilo 1983 boljše, komaj kdo upa pomisliti. Kakšno pa je bilo leto 1982 za IMP? Na splošno je bilo uspešno. Toda ali smo res izkoristili vse možnosti? Smo dosegli vse cilje? In kaj nas čaka v letu 1983? Poglejte

str. 4 in 5

- O problematiki in nalogah usmerjevalnega razvoja v IMP.

str. 2

- O delu službe za poslovno organizacijo.

str. 6

L. J.

Problematika in naloge usmerjevalnega razvoja

Dolgoročna organizacijska rešitev razvojnega dela v IMP

Ko bomo pregledovali dosežke IMP v letu 1982, bomo morali ugotoviti, da je tudi razvojna dejavnost področje, kjer ne moremo biti popolnoma zadovoljni. Kot skupno akcijo smo načrtovali ustanovitev programsko-razvojne službe v okviru delovne skupnosti sozd, toda ta služba ni mogla živeti. Na decembrski seji je delavski svet sozda imenoval pomočnika generalnega direktorja za tehnična in razvojna vprašanja. Naloga novonimenovanega pomočnika generalnega direktorja inž. Staneta Završnika je, da bo sodeloval pri organiziranju programsko-razvojne službe na nivoju soz.

Če razmišljamo o sedanjem gospodarskem položaju, je očitno dejstvo, da je povpraševanje po mnogih izdelkih naših tovarn, kakor tudi po montažnih storitvah vse manjše. Pričeti je potrebno skrbno načrtovati nove sodobne programe, primerne tudi za izvozne potrebe, pri čemer bi moral imeti usmerjevalni razvoj pomembno vlogo, posebno v programiranju nekaterih vodilnih vej proizvodnje.

Če pogledamo konkretnije, lahko naloge usmerjevalnega razvoja strnemo v štiri skupine:

1) Analize obstoječih proizvodnih programov in sistemov, analize strukturnih tržnih dejavnikov, analize razvojnih možnosti (tehnoških in ekonomskih, proizvodnih in finančnih).

2) Globalne koncepcije novih proizvodnih programov, raziskave potencialnih trgov oziroma tržnih vzorcev, dokumentacija (ki zajema bibliografijo, patente, standarde in reševanje kooperacij in sodelovanje s tujimi vzorniki oz. partnerji).

3) Ocenjevanje ekonomskih pogojev za uvajanje nove proizvodnje.

4) Programiranje — nadaljnega raziskovalno razvojnega dela, pa tudi potrebne kapacitete, kadrov, prodajnih strategij in potrebnih finančnih sredstev.

Načelno bi lahko rekli, da v IMP nihče ne dvomi v nujnost takšnega usmerjevalnega razvoja. Ne smemo pa zatiskati oči pred resničnostjo,

kjer je bila izrazita težnja razdvojenosti aplikativne razvojne dejavnosti že v okviru posameznih DO — na primer na področju klimatizacije, črpalke, armatur, avtomatike, itd. »Drastične primere lahko opazimo na področju klimatizacije, kjer opazujemo podvajanje največkrat tudi nekvadratnih izdelkov v dveh ali več tozdih, čeprav smo v vseh dosedanjih programskih dokumentih zapisali osnovno delitev programa,« pravi Stane Završnik in dodaja: »Na hitro prekopirani izdelki brez pravih teoretičnih raziskav in tehnoloških študij so tržno na zelo trhljih nogah, še posebej, če upoštevamo, kako hitro se v svetu razvijajo in tehnološko izpopolnjujejo posamezni izdelki.«

Medtem ko v IMP razvojno dejavnost organizacijsko drobimo in vzdržujemo na ravni kopiranja, je premalo posluha za naloge, ki bi prinesle resnično nove kakovosti — tudi za tiste osnovne, to je nakup sodobne tehnološke instrumentarije za pooblaščen laboratorije ter odgovarjajočih prostorov za razvijalce.

Stane Završnik: »Na področju klimatizacije bomo v kratkem dobili merilno opremo, ki bi primerna predvsem za raziskave in razvojno delo na energetskem področju. Nosilec te investicije je ljubljanski Klimat, denar pa so združevali še TIO Idrinja, Panonija in Klima montaža. To je vsekakor pozitivna akcija pri opremljanju energetskega laboratorija za raziskovalno delo na tem po-

dročju. Zato nikakor ne razumem, da se tej akciji, ki ni vsebinsko zaključena, ne pridružijo druge delovne organizacije — to je IKO s svojimi tozdi (medtem je ITAK prispeval za merilno opremo Univerze precejšnja sredstva), Klima Celje in PMI.«

Vrnimo se zdaj k službi usmerjevalnega razvoja. Kaj bo v glavnem vsebina njenega dela, smo že napisali, toda kako bo te naloge opravljala na konkretnih programih, ki so za naše tozde pomembni.

»Programiranje je treba usmerjati po branžah, v tem smislu je potrebno organizirati službo usmerjevalnega razvoja. Potrebno bo dobiti nekaj izkušenih strokovnjakov, ki morajo poznati razvojne trende, pa tudi dosedanja dogajanja v IMP.«

Seveda bo šlo kadrovanje usmerjevalnega razvoja postopno, tako je v planu delovne skupnosti SOZD predvideno, da bi za usmerjevalni razvoj poleg svetnikov za elektroenergetiko in energetiko, ki ju že imamo, zaposlili v letu 1983 še tri tehnične svetovalce za strokovno področje energetike.

Zamuda pri organiziranju usmerjevalnega razvoja je nastala, ker ni primernih prostorov in ta problem tudi zdaj še ni povsem rešen, tudi ne za ostalo razvojno strukturo. »Strokovnjaki v usmerjevalnem razvoju, kot tudi ostali razvojni kader morajo nujno imeti vsaj zamatke indok službe po branžah, prav tako je zanje tudi pomembno, da imajo primerno organizirane energetske laboratorije,« pravi Stane Završnik.

Vsekakor bi se bilo potrebno odločiti o združevanju sredstev, kot jih predvideva srednjeročni plan za razvojno dejavnost, tako usmerjevalno kot aplikativno. S temi sredstvi pa je potrebno zagotoviti prostore in laboratorijsko opremljenost za sedanj

razvojni kader, kakor tudi za bodoče kadrovanje v aplikativne razvoje in programski kader na sozdu. V kolikor ni drugačne možnosti, se ponuja kot edina realna osnova za čim prejšnje akcije širitev stavbe na Titovi 126 (124).

»Kot so pokazale analize, sta trenutno v IMP daleč najmočnejši branži energetski program ter kmetijsko-živilska stroka,« meni Stane Završnik, »zato je vsekakor treba pokazati model organizacije programskega usmerjega najprej ravno v teh dveh branžah. Verjetno se bo ta branži problem pokazal tudi v bodoči organizaciji tozda za blagovni promet, posebno pri organizaciji prodajno-projektne službe za navedeni branži. Ta prodajno-projektna služba bo imela močan vpliv kot povratna vez, oziroma vir informacij o željah naročnikov, na vse dogajanje pri programiranju teh vej.«

V energetsko vejo sodijo programi klimatizacije, avtomatike, armatur, črpalke, toplotnih aparatov, industrijske elektronike, elektroenergetike z napravami in sistemi, kakor tudi računalniški sistemi.

V kmetijsko-živilski veji pa so: poljedelska mehanizacija, farmska oprema, živilsko-procesna oprema in centralni nadzorni sistem, oprema rastlinjakov in sistemi za namakanje.

Vsaka od teh vej ima seveda svoje značilnosti in svoje najaktualnejše naloge.

»V IMP imamo na področju energetike nekaj izpostavljenih programov, ki tangirajo dejavnost več tozdov, zato lahko vodimo uspešno programsko razvojno koordinacijo le na ravni sozda,« pravi inž. Završnik, »kot najaktualnejše razvojne naloge na tem področju pa navaja naslednje strokovne teme:

- centralni nadzorni sistemi,
- avtomatika in industrijska elektronika,
- oprema za distribucijo zraka (zračni kanali s priborom),
- sekundarni viri energije in sončna energija,
- toplotne črpalke,
- programa armatur in črpalke,
- toplotni aparati,
- naprave za filtracijo zraka in odpravevanje,
- plinska tehnika.

Seveda pa spada v kompleks energetike tudi celoten jakotični program proizvodnje komandnih pulzov, krmilne tehnike in industrijske

in procesne elektronike, delno pa tudi področje signalizacije, ki sega v program centralnih nadzornih sistemov.

»Na kmetijsko živilskem področju pa opazujemo poleg programske nepovezanosti tudi zelo različne prodajne poti, kar manjša udarno moč programa. Vsekakor bi bilo potrebno farmsko opremo skupaj prodajati in sicer od pribora do prezračevalne opreme.«

To so torej naloge, s katerimi naj bi morala njegova dejavnost širiti — in to čim hitreje, saj se različna področja prepletajo. V IMP imamo zaradi tega nemalo težav in problemov, ker tozdi skaeje eden drugemu (programsko) zelje — toda zakaj ne bi s pametnim usmerjanjem razvoja tega obrnili sebi v prid, namreč, da bi imeli kompleksnejšo ponudbo?

V osnovi se je potrebno tudi že enkrat dogovoriti o dolgoročnem konceptu pristopa k organizaciji vsega razvoja tehnološkega dela v IMP, ker je potrebno pred seboj vedno videti celoten kompleks opravil v zvezi z določenim osnovnim razvojnim projektom — od programiranja nalog, do razvoja, tehnološkega osvajanja in uvajanja serijske proizvodnje. O tej tematiki je bilo v IMP napisano neskončno dosti tvarine, ki pa se odlaga v predale, razvojno delo pa se organizira, kot si vsak po svoje zamišlja. Seveda je bistveni pogoj za gospodarno vlaganje v razvojno dejavnost v tozdi, DO in sozdu, da so v delovnih organizacijah in tozdi organizirane službe, ki neposredno uvajajo tehnološke rešitve novih razvojnih projektov: razvojne konstrukcije, razvojna tehnologija.

Kaj pa montažna dejavnost? Doslej smo govorili le o proizvodnji. Ali montaža ne potrebuje usmerjevalnega razvoja?

Stane Završnik: »Glede montažne dejavnosti, ki naj bi tudi združevala denar za razvojno dejavnost, so imeli tozdi doslej zelo nasprotujoča si mnenja — od mnenja, da montaža razvojne dejavnosti sploh ne potrebuje, pa do mnenja, da je potrebno predvideti denar primerno uporabiti tudi za razvojno dejavnost na montažnem področju. Tu lahko razvojno delo seže predvsem na področje standardizacije, tipizacije in modernizacije tehnoloških postopkov montaže, kakor tudi na osvajanje novih vej montaže.«

LOJZE JAVORNIK

Imenovani delavci s posebnimi pooblastili

Delavski svet SOZD je na zadnji seji, 23. decembra, na osnovi mnenja koordinacijskega odbora sindikata imenoval delavce s posebnimi pooblastili:

Janeza Stanovnika za namestnika generalnega direktorja SOZD IMP,

Staneta Završnika za pomočnika generalnega direktorja za tehnična in razvojna vprašanja,

Uroša Koržeta za pomočnika generalnega direktorja za ekonomiko in poslovno organizacijo in

Aleša Čerina za pomočnika generalnega direktorja za pravno-samoupravno področje.

Zbor Interne banke IMP pa je 16. decembra imenoval Lojzeta Kosija za direktorja Interne banke za novo mandatno obdobje.

L. J.

Sveta delavske kontrole

še vedno nimamo

Štirje so premalo

Svet samoupravne delavske kontrole v SOZD IMP, ki je bil izvoljen marca 1982, se v letnem letu ni uspel niti konstituirati. 23. decembra 1982 naj bi bila prva seja sveta samoupravne delavske kontrole, ki jo je sklical predsednik delavskega sveta Lucijan Lipušek. Pripravljeno je bilo tudi gradivo »Ocena stanja na nekaterih področjih dela in poslovanja SOZD IMP in njegove delovne skupnosti.« Toda na sestanek so prišli le štirje od enajstih članov sveta samoupravne delavske kontrole SOZD. Prišli so: Stane Pančur iz Promonta, Anka Pfoder iz Celyske Klime, Andrej Zupanc iz Izipa in Bogomir Čelcer iz delovne skupnosti SOZD. To pa je bilo premalo, da bi se svet samoupravne delavske kontrole lahko konstituiral. Zadnji sestanek sveta je bil 1. junija 1981, to je še v prejšnjem mandatnem obdobju. LOJZE JAVORNIK

TOZD Alchrom bo gradil novo tovarno

Več kot polovica povečane proizvodnje bo za izvoz

Tik pred koncem prejšnjega leta je tozd Alchrom pripravil investicijski program za razširitev in dopolnitev proizvodnje mlekarske opreme in opreme za prehransko in kemično industrijo iz nerjavečih materialov. V Alchromu računajo, da bodo začeli gradnjo spomladi letos.

Svoj program bodo zdaj predložili banki in republiški komisiji za presojo investicij, od katerih pričakujejo odgovore do konca februarja 1983. Alchromov načrt je v planu občine Ruše, pa tudi v smernicah plana sozda IMP za leto 1983.

Alchrom že dolga leta izdeluje procesno opremo iz nerjavečih materialov. V zadnjih nekaj letih je proizvodnjo precej povečal in razširil program, ker jugoslovanski investitorji nimajo več možnosti, da bi to opremo uvažali. Zdaj je Alchrom že pred novo nalogo: prodreti na tuja tržišča. Res je tudi v Jugoslaviji dovolj povpraševanja po njihovem programu, vendar je Alchrom v določeni meri odvisen od uvoza re-promateriala, zato mora tudi sam izvažati. Za prodor v tujino pa morajo proizvodnjo seveda izboljšati.

V sedanjih prostorih, ki jih imajo v preurejeni kmetiji sredi Ruš, preprosto ni mogoče narediti še kaj več. Na sedanjih lokacijah tudi ni nobenega prostora za širitev, saj je sredi stanovanjskega dela Ruš. Tudi republiški inšpektor za delo je že večkrat opozoril, da so Alchromovi proizvodni prostori slabi, zato v njih ni mogoče doseči primerne tehnološke urejenosti in delovne organizacije, pa tudi varnost dela je ogrožena.

Zato so v Alchromu že pred leti pripravili načrt za selitev na novo lokacijo v industrijsko cono, ki jim jo je dodelila občina. Tam bi lahko delo tehnološko primerno zasnovali in tako povečali učinek in kvaliteto. Prvotno so nameravali preseliti vso proizvodnjo, zaradi omejenih možnosti pa so se zdaj odločili za etapno delo: najprej bodo preselili samo proizvodnjo opreme.

Zgradili bodo novo tovarno s tisoč kvadratnimi metri proizvodnih površin in najnужnejšimi spremljevalnimi prostori (to je energetskim in sanitarnim delom). V novi tovarni bodo izdelovali

vali posode iz nerjavečega jekla, medtem ko bodo v dosedanjih prostorih izdelovali samo še črpalke iz nerjavečega jekla in druge serijske izdelke. Uprava bo ostala na stari lokaciji, tehnologi pa se bodo preselili v novo tovarno.

Predračunska vrednost investicije je (po cenah iz leta 1982) 97.096.000 dinarjev — od tega 47.912.000 dinarjev gradbena dela in oprema 37.175.000 dinarjev in bo v celoti domača. Znesek za opremo je precejšen, ker pomeni ta gradnja začetek nove industrijske cone v Rušah in bodo morali opremiti tudi komunalno infrastrukturo (transformatorska postaja in kotlarna na zemeljski plin).

Od tehnološke opreme bo glavna novost oprema za strojno varjenje pločevine in mehanizacija brušenja. Boljše delo bo omogočeno tudi z boljšo razmestitvijo opreme.

Kako bo Alchrom zbral potreben denar? Računajo, da bodo zagotovili 36 odstotkov lastnih sredstev, 26 odstotkov naj bi združili v IMP, 29 odstotkov naj bi dobili bančnih kreditov, 9 odstotkov naj bi bili krediti dobaviteljev opreme, 4 odstotke potrebne vsote pa naj bi dobili s so-vlaganjem uporabnikov.

Zaradi nove tovarne se bo število zaposlenih povečalo s 105 na 138. Z boljšo organizacijo dela in novo opremo bodo fizično storilnost povečali v povprečju za 10 odstotkov.

Družbeno sprejeta merila za nove naložbe terjajo, da morajo biti nove tovarne izvozno usmerjene. V Alchromu obljublajo, da bodo 57 odstotkov povečane prihodka ustvarili na konvertibilnem trgu.

Direktor tozda Alchrom Zoran Kos utemeljuje to obljubo z naslednjim: »Pred podpisom je pogodbena o kooperaciji s firmo Albom za kompenzacijski posel, s katerim bodo rešili tudi uvoz

plošč za toplotne usmerjevalce, ki sta jih tozda Zastopstva in Itak doslej uvažala. Lani pa je Alchrom začel tudi preverjati možnosti za izvoz nerjavečih črpalke in prvi rezultati kažejo kar dobre obete.«

L. J.

Fakturirana realizacija — november 1982

Realiz.	Plan (v 10 ³ din)				Izvršitev		Indeks izvršitve			
	1982	za 11 mes.	za nov.	za novemb.	11 mes. 1982	11 mes. 81	letni plan	plan za 11 m.	plan nov.	11 mes. 82/81
	1	2	3	4	5	6	7	8	9	10
TOZD										
1. OV	679.612	618.323	53.555	69.790.584	778.268.700	625.667.991	114	126	130	124
2. KM	324.282	295.157	25.553	43.742.040	397.093.261	318.105.438	122	135	171	125
3. MK	358.988	326.756	28.288	33.350.500	378.883.094	390.087.850	106	116	118	108
0 SD	5.270	4.797	415	285.201	4.758.326	3.398.000	90	99	69	140
- PB					849.885	4.899.705				
PROMONT	1.368.152	1.245.027	107.811	147.168.325	1.559.853.266	1.302.158.984	114	125	136	120
4. MM	827.215	755.000	56.300	55.432.881	768.910.229	666.811.659	93	102	99	115
5. IB	27.850	24.438	2.460	2.035.432	19.376.267	53.864.318	70	79	82	105
6. PM Mb	52.000	47.492	4.441	2.984.128	37.049.414	192.816.899	99	109	160	128
7. BLISK	250.000	227.900	17.100	27.326.841	248.407.136	255.064.423	96	105	190	135
8. EKO	359.000	327.700	24.400	46.403.828	343.533.060	311.104.376	94	103	128	121
PMI	1.516.065	1.382.530	104.701	134.183.110	1.417.276.106	1.168.557.299	154	169	32	111
9. EM	545.000	496.090	42.950	13.952.049	840.286.733	759.815.755	131	144	7	108
- EM brez bl. iz.	515.000	468.750	40.580	2.806.877	674.418.233	624.760.661	85	95	71	103
10. DVG	207.100	186.250	19.600	13.948.703	176.664.113	170.956.353	82	90	78	117
11. TEN-E	445.000	405.030	35.060	27.421.257	364.723.932	311.104.376	85	94	127	126
12. TEN-T	297.000	270.320	23.400	29.724.125	253.717.428	201.093.417	80	88	70	116
13. ISO	250.000	227.550	19.700	13.746.895	199.568.119	172.481.472	91	100	93	123
- CK	30.700	27.950	2.420	2.256.509	27.803.838	22.553.349	105	116	71	114
EMOND	1.774.800	1.613.190	143.130	101.049.538	1.862.764.163	1.638.004.722	79	88	102	107
KLIMAT	380.000	344.000	33.400	34.023.769	301.491.104	281.564.326	88	97	139	125
TIO	361.000	327.800	30.500	42.505.510	316.486.077	252.707.667	74	80	62	123
PAN	1.070.000	983.918	99.734	61.595.795	791.785.020	642.687.690	121	131	138	153
14. TRATA-A	250.000	230.000	22.500	31.126.212	301.627.604	363.080.635	101	110	181	141
15. TRATA-Č	250.000	230.000	22.500	40.808.695	252.169.779	201.806.078	94	99	58	111
16. ITAK	198.000	184.282	21.658	19.500.972	201.806.078	142.983.392	91	97	118	234
17. SKIP	386.400	366.170	28.000	16.236.110	362.908.288	327.453.372	101	109	115	142
18. IPKO	190.529	177.741	19.943	23.507.132	172.627.236	73.839.162	92	99	100	132
IKO	1.274.929	1.188.193	114.601	131.229.121	1.291.138.985	907.356.561	89	94	113	174
19. LSNI	632.214	583.549	54.127	54.232.098	579.748.073	437.708.467	102	112	110	159
20. HVA	261.132	245.132	18.700	21.149.428	231.207.978	132.864.925	94	102	100	137
21. VIPO	76.300	69.500	6.720	7.395.275	77.795.543	49.046.269	92	99	104	143
22. LBK	135.000	123.830	11.000	11.010.187	126.906.059	92.530.165	85	94	109	121
LIVAR	1.104.646	1.022.011	90.547	93.786.988	1.015.657.653	712.149.826	98	109	117	121
23. IP	548.000	499.000	48.200	52.743.055	467.092.303	416.923.226	90	99	112	116
24. AP	315.000	285.390	28.980	33.836.558	309.915.036	255.642.690	90	99	112	116
KITPA	863.000	784.390	77.180	86.579.613	777.007.339	672.565.916				

Realiz.	Plan (v 10 ³ din)			Izvršitev			Indeks izvršitve			
	1982	za 11 mes.	za nov.	za novemb.	11 mes. 1982	11 mes. 81	letni plan	plan za 11 m.	plan nov.	11 mes. 82/81
TOZD	1	2	3	4	5	6	7	8	9	10
25. INŽ	158.017	143.659	12.700	12.471.381	193.234.333	103.071.360	122	135	98	189
26. PB	110.000	99.836	8.855	7.462.893	95.653.938	61.742.128	87	96	84	155
27. ZAST	205.000	176.100	28.800	15.087.973	207.712.894	151.002.640	101	118	52	129
28. ALCH	146.300	123.166	10.972	12.300.356	132.198.444	99.226.415	90	107	112	133
29. IC	18.684	17.014	1.669	1.856.672	19.767.107	15.214.150	106	116	111	130
IZIP	638.001	559.775	62.996	49.179.275	648.566.716	430.256.693	102	116	78	151
- PD	17.082	16.560	500	43.520	15.579.015	11.491.156	92	94	9	136
IMP	10.367.675	9.467.394	865.100	881.344.569	9.997.605.444	8.017.787.570	96	106	102	125

Spoveta sekretarjev osnovnih organizacij z delovno skupino CK ZKS

Osnovne organizacije ZK morajo voditi aktivno politiko

Posvet z delovno skupino CK ZKS konec decembra je bil že drugi sestanek impejevih komunistov v zadnjih dveh mesecih, na katerem so ugotovili, da z delovanjem ZK v sozdu IMP ne moremo biti zadovoljni.

V nekaterih osnovnih organizacijah so v pripravi na posvet z delovno skupino CK ZKS pripravili tudi nekaj predlogov, kako doseči akcijsko povezanost, saj so se vsi strinjali, da naše osnovne organizacije niso imune pred lokalizmi, ker so pač zaprte v svoja okolja, komunisti pa so preslabo idejno usposobljeni, pa tudi prešibko povezani, da bi opazili pojave zapiranja v svojih okoljih in se jim uprli.

Član občinske konference ZKS Ljubljana-Bežigrad in pomočnik generalnega direktorja SOZD Uroš Korže je dejal: OO ZK so odtrgane od najpomembnejšega dogajanja. Krog svojega zanimanja in razprav so omejevale na poslovanje tozdov. Toda dolgoročna vprašanja razvoja in poslovne politike je možno reševati le na ravni delovne organizacije oziroma sozda, od koder pa smo osnovne organizacije izrinili. Povezave med OO ZK so omejene na slučajne osebne stike, zato so OO ZK v nekem smislu podrejene vplivu poslovnih organov. Uroš Korže je to tudi konkretno ilustriral:

V vsakdanji poslovni politiki lahko najdemo primere odstopanja od Samoupravnega sporazuma o združevanju v SOZD in delovne organizacije. Toda o teh kršitvah osnovnih določil našega združevanja OO ZK sploh niso razpravljale ali niso zavzele stališč.

Promontovi mladinci ocenili delo v letu 1982

Lep spisek uspehov

Promontova mladina se je 24. decembra lani sestala na letni konferenci. Od 97 evidentiranih mladincev se je konference udeležilo le 43 mladincev. Vzrok za majhno udeležbo je v tem, da je okoli 28 mladincev pri vojakih, 3 pa so v Iraku.

Na konferenci so mladi izvolili novo predsedstvo. Za predsednika je bil ponovno izvoljen Sežair Jašar, za namestnika pa Biserka Bradaš. O delu mladinske organizacije v lanskem letu je poročal predsednik Sežair Jašar. Iz njegovega poročila je razvidno, da so mladi lani organizirali problemsko konferenco. Osem mladincev je uspešno zaključilo politično šolo, ki jo je organizirala občinska konferenca ZSMS. Organizirali so naslednje delovne akcije: zbiranje starega papirja, čiščenje snega, ureditev zelenice in parkirnega prostora pred poslovno stavbo Promonta, ureditev arhivskih prostorov v DO Promont, urejanje in prenašanje materialov iz Samskega doma v Grasseljevi ulici v DO Promont, delo ob pripravah na lansko kulturno srečanje gradbenih delavcev Slovenije. Da bi mladi bolje spoznali proizvodni proces in se spoznali z mladinci, so obiskali OO ZSMS DO Livar v Ivančni Gorici.

Sodelovali so pri organiziranju IV. zimskih športnih iger sozda. Udeležili so se sestanka o informiranju pri občinski konferenci ZSMS. Ob dnevu žena so mladinci Promonta podarili rože vsem sodelavkam in jim čestitali za praznik. Organizirali so športni dan za delavce s smučanjem na Kaninu. Aprila lani so mladi iz Promonta obiskali toz Blisk in DO Panonijo, kjer so se na športnem področju pomerili v treh disciplinah.

Za dan mladosti je OO ZSMS iz DO Promont organizirala srečanje z mladinci iz DO Livar, DO Panonija in iz tozda Blisk. Mladi so si ogledali Promontove proizvodne prostore ter tekmovali v odbojki, malem nogometu in v kegljanju. OO ZSMS je poslala na mladinske delovne akcije 3 mladince. Mladina v Promontu je dvakrat obravnavala predkongresne dokumente, dala nanje mnenja in predloge, ki so

Nadalje je menil Korže, da bi morale osnovne organizacije ZK razpravljati tudi o poslovnih organiziranosti in poslovni politiki SOZD. Kot primer je dal investicijska dela v tujini, kjer je vrednost, ki jo moramo po sklenjenih pogodbah v letu 1983 opraviti za 180 milijonov dolarjev del. To je približno enaka vsota kot celotni doma ustvarjeni prihodek. Tako velik obseg del seveda terja primerno organizacijo in uveljavitev dohodkovnih odnosov. V IMP smo sprejeli Samoupravni sporazum o dohodkovnih odnosih pri izvajanju investicijskih del v tujini — srečujemo pa se tudi s subjektivnimi odpori proti uveljavljanju tega sporazuma.

Posebej akutno je področje razvojne dejavnosti, kjer se soočamo s tozdomskim razbijanjem enotnega pristopa, medtem ko mora SOZD nujno imeti svojo razvojno strategijo.

Dosedanji način povezovanja osnovnih organizacij na osnovi občasnih sklicov ni bil uspešen, je končal Korže. Osnovne organizacije moramo povezati in jih usposobiti, da bodo vodile aktivno politiko o ključnih vprašanjih sozda.

Član delovne skupine CK ZKS Janez Krnec je povedal, da se s povsem podobnimi problemi srečujejo OO ZK v praktično vseh sestavljenih organizacijah združenega dela. Po njegovem izviru vzrok teh težav v gospo-

darskih razmerah. Gre za politiko življenja na kredit, ko smo od leta 1975 v Jugoslaviji intenzivno trošili bodoči dohodek. V takih razmerah se je uveljavil nekakšen mehanizem navideznih tržnih zakonitosti. Med katerimi je načelo, da je najbolj učinkovito, če ima vsak toz svoj denar pri sebi, oziroma da največ pridobiš, če se zapiraš. In tako je bilo tudi zares videti. Zato je prišlo do enostranskosti pri samoupravnem organiziranju. ZK pa tudi ni bila imuna proti temu dogajanju in je obvisela na toz-dih.

Zdaj seveda ne moremo več živeti na kredit, srečujemo se s težkimi posledicami preteklih napak, nasprotno delovanje komunistov pa je temelj, da bomo začeli reševati probleme na novih osnovah. Da bomo začeli urejati probleme samoupravno — in ne več administrativno — mora Zveza komunistov najti pravo obliko akcijskega povezovanja.

Kako priti do akcijskega povezovanja? Začetek je odkrit pogovor, je menil Krnec. Če bi se tako pogovarjali, bi ugotovili celo vrsto problemov, o katerih bi se morali akcijsko povezovati pa ne zaradi povezovanja samega, pač pa tako, da bi probleme reševali.

Nato je Krnec naštel nekaj nalog, ki bi jih morale opraviti vse osnovne organizacije ZK:

- OO ZK naj ocenijo izvajanje statutarnih določb o pravicah, dolžnostih in odgovornostih članov ZK. Če bi vsak komunist zares delal kot komunist, ne bi

imeli sedanjih težav. To, da hodimo na sestanke, sprejemamo sklepe in se izogibamo konfliktov, to pa ni partijsko delovanje, je menil Krnec.

- Ocenijo naj, kako so obveščeni delavci. Ali obstoječa sredstva dajejo delavcu prave podatke, ki osvetljujejo vse razsežnosti problemov.

- Ocenijo naj, kje tečejo osnovne proizvodnje in poslovne povezave tozda in na kakšnih odnosih so zasnovane. Danes v glavnem še prevladujejo kupoprodajni odnosi in izsiljevanje. Poslovodni delavci kolektivu še povedo, kadar njih kdo izsiljuje, nikoli pa o lastnem slabem ravnanju. Ugotovitev resničnih proizvodnih in poslovnih vezi pa bo tudi vodilo za povezovanje komunistov.

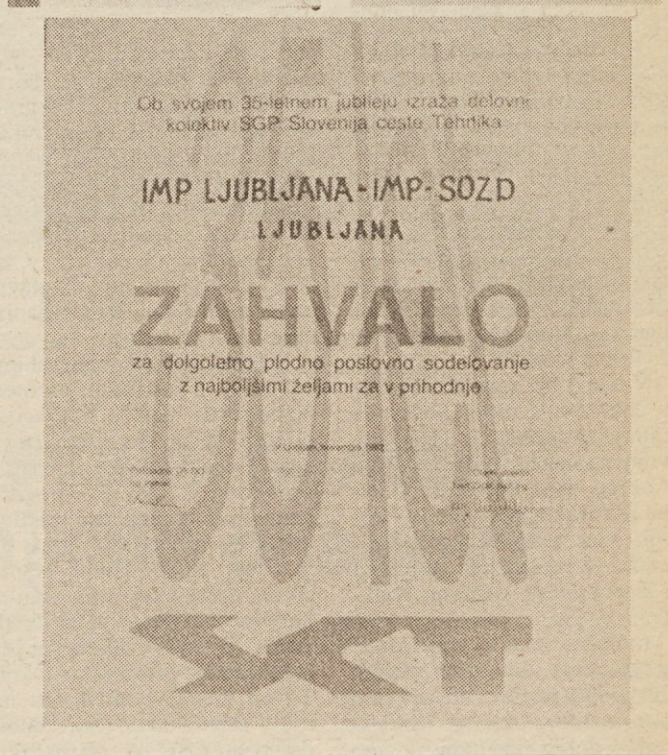
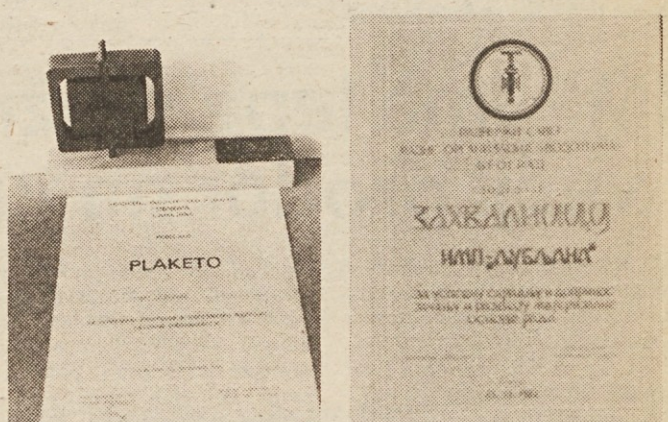
- Komunisti v osnovnih organizacijah in na problemskih konferencah ne bi smeli zaključiti nobene razprave brez ugotovitve, v katerih organih in s kakšnimi stališči si bodo prizadevali za uresničevanje sprejetih usmeritev.

- Komunisti se moramo zavdati, da je vsaka odločitev konflikt. Če v ZK ne bomo sposobni reševati poenotenja, ne bomo mogli sprejeti odločitev. Ko iz raznih stališč izbiramo najboljše, nam mora biti merilo dejanski interes delavca. Pri reševanju konfliktov je najpomembnejša faza, ko se odločitev šele oblikuje. Mi pa odločitev sprejemamo zelo zlahka, ob uresničevanju pa se pojavijo različni pogledi, je dejal Janez Krnec.

LOJZE JAVORNIK

Pohvala dobre dé

Ob koncu lanskega leta smo prejeli plakete in zahvale od nekaterih poslovnih partnerjev, s katerimi že dolgo uspešno sodelujemo. To so Obnova, Vodoterm in Slovenija ceste — Tehnika Gradbeni organizaciji Slovenijaceste-Tehnika in Obnova sta lani, tako kot mi, praznovali petintridesetletnico delovanja. Vsem se zahvaljujemo za priznanje in upamo, da bomo še naprej uspešno sodelovali.

Iz ocene akcijskega povezovanja kumunistov v IMP

Za posvet z delovno skupino CK ZKS je bilo pripravljeno gradivo o akcijskem povezovanju komunistov v IMP, iz katerega povzemamo nekaj ugotovitev.

Po ukinitvi sveta ZK IMP, organa OO ZK v SOZD IMP, je bila v naši organizaciji sprožena vrsta akcij, povezanih z razmišljanji, kako kar najtesneje povezati številne OO ZK v enotno idejno in akcijsko silo. Poleg oblik, ki sta jih ponudila nova statuta ZKJ in ZKS in ki naj organe na ravni DO in SOZD nadomestijo z različnimi oblikami in metodami dela (problemske, akcijske konference itd.), smo iskali možnosti, kako obdržati stalno vez med OO ZK tudi v času med sestanki komunistov, kot so problemske konference. Tako je nekaj časa med sekretarji OO ZK veljal dogovor, kdo in v katerem obdobju je za dolžen za posamezno skupno akcijo, kar je preraslo v t.i. mesečne »dežurne« sekretarje ipd. Toda ti poskusi trajnejšega in organiziranega povezovanja so kaj hitro zbledeli, zlasti iz dveh vzrokov: iskanje s statutom določenih novih oblik in metod dela v ZK takemu povezovanju ni bilo posebej naklonjeno, posebej iz bojazni, da diši po pravkar odpravljenih organih in vzpodbuja forumsko delo, in drugega, zaradi organizacijskih in tehničnih problemov, pa tudi premajhne aktivnosti in zavzetosti sekretarjev, so postala »dežurstva« neučinkovita.

Zadnja problemska konferenca komunistov IMP je bila 9. januarja 1981. Ta problemska konferenca je bila organizacijsko in vsebinsko pripravljena tako, da je bila dejansko temelj za idejno poenotenje in akcijskega povezovanja komunistov, ne pa nek formalni zbor. V razpravo o osnutku gradiva za konferenco so bila vključena ne le vse OO ZK, ampak tudi vse občinske konference ZKS, kjer so sedeži naših TOZD, DO in SOZD, ter CK ZKS.

Ugodna ocena priprav na konferenco z dne 9. 1. 1981 in same konference pa ne velja za obdobje po konferenci. Mnogo časa in naporov je bilo namreč potrebnih, da so vse OO ZK na konferenci sprejela stališča obravnavale in sprejele. Vzroka za tako neažurnost nismo iskali v tem, da se OO ZK s stališči ne bi strinjale, saj so osnutek stališč obravnavale pred konferenco skupno z gradivom in nekatere tudi dale ploden prispevek.

Za spremljanje uresničevanja na konferenci sprejetih stališč smo zadovoljili delovno predsedstvo te konference. Le-to se je v nekaj mesecih po konferenci sestalo dva-

krat. Ugotovitve in pobude, ki jih je dalo, so v OO ZK ostale brez pravega odmeva.

Kljub temu lahko trdimo, da ta problemska konferenca vendarle predstavlja korak naprej pri iskanju poti akcijskega povezovanja, še posebej, če vemo, da so nekatera sprejeta stališča vendarle prodrla v vsakdanjo prakso.

V tem gradivu je tudi ugotovitev, da so vse dosedanje pobude za akcijsko povezovanje komunistov v IMP prišle z vrha iz občinske organizacije ali od sozda.

Doslej ne beležimo primera, da bi katerikoli OO ZK dala pobudo, za obravnavo določenega vprašanja v celem IMP in predlagala, v kakšni obliki (npr. problemska konferenca, itd.) naj se izpelje. Pač pa so OO ZK večkrat izrazile potrebo po povezovanju dogovarjanju komunistov v celotnem sistemu.

Tudi pri uveljavljanju poenotenih stališč so bile težave:

Stanje je različno od primera do primera, odvisno pa je posebej od usposobljenosti komunistov (in sekretarja OO ZK) tako za dojemanje in razumevanje širših družbenih problemov, kot tudi za vodenje konkretne akcije. To ponazarjajo dejstva, kako se v posameznih sredinah uresničujejo samoupravni splošni akti in drugi dogovori. Ponekod se zavzemajo za dosledno spoštovanje dogovorov, kjer tudi komunisti s svojo aktivnostjo mnogo prispevajo. Ponekod pa je stanje prav nasprotno in iz gleda, da tam tudi komunisti ali pa OO ZK niso tista idejna sila, ki bi se taki praksi postavila po robu, ali pa se z njo celo solidarizira. V praksi se to kaže tako, da moramo v IMP za (celo referenčno) sprejeto dogovore posamezne sredine znova prepričevati, naj jih uresničujejo. Niso redki primeri, ko se združevanje v DO oz. SOZD ne pojmuje kot »združevanje, v dobrem in slabem«, ampak pod geslom »sprejmi, kar ti ustreza, zavrni, kar ti ne ustreza«: pozicija iskanja zgolj lastnih koristi seveda onemogoča dosledne izpeljave skupno sprejetih dogovorov.

In na koncu še ocena rezultatov akcijskega povezovanja.

Ocenjujemo, da je bila ena bistvenih pridobitev oblik akcijskega povezovanja komunistov v IMP, da smo odkrito spregovorili o vseh bistvenih problemih in težavah, ki spremljajo tekoče poslovanje in razvoj IMP, se z njimi soočili in medsebojno informirali.

Akcijsko poenotenje komunistov IMP je bilo v glavnem usmerjeno k utr-

jevanju bistvenih elementov, lahko rečemo temeljev, na katerih gradimo našo sestavljeno organizacijo, prineslo pa je naslednje rezultate:

- enoten in celovit nastop na trgu: pred petimi leti organizirana temeljna organizacija skupnega pomena Inženiringa je zlasti na področju montažne dejavnosti vsekako opravila svoj obstoj in funkcijo, čeprav razmerja med njo in ostalimi TOZD še niso zadovoljivo rešena na nekaterih področjih. Na področju proizvodne dejavnosti smo v postopku organiziranja nove TOZD skupnega pomena. V sistemu IMP še vedno obstajajo primeri nelojalnih ponudb in nastopov, ki rušijo sistem enotnega nastopa.

- izporna usmerjenost: v globalu smo z rezultati in trendi lahko zadovoljni, še zlasti zaradi prizadevanj in uspehov nekaterih TOZD, ki doslej niso bili izvozniki, vendar izvoznemu imperativu še ne sledijo vsi.

- lastna razvojna dejavnost je usodno povezana z nadaljnjim razvojem IMP: dogovorili so se, da organiziramo usmerjalni razvoj na ravni SOZD, aplikativni pa v DO oz. TOZD. Pogoji za začetek dela usmerjevalnega razvoja na ravni SOZD so praktično zagotovljeni.

- sistem združevanja sredstev: združevanje dinarnih in deviznih sredstev za tekoče poslovanje v Interni banki je pokazalo zelo dobre rezultate, s čimer je njena vloga pri zagotavljanju likvidnosti v IMP združenih TOZD, v celoti upravičena. Pač pa združevanje sredstev za zboljšanje in razširjanje materialne osnove dela, za katerega smo zapisali pravila igre, še močno šepa.

Za dograjevanje in reševanje temeljnih vprašanj združevanja v SOZD se bomo morali komunisti vsekakor še povezovati in akcijsko poenotiti, poleg teh temeljnih pa obravnavati še konkretna vprašanja, kot so:

- programska usmerjenost posameznih DO oz. TOZD, razmejevanje in povezovanje programov v povezavi z novimi investicijami
- združevanje sredstev za investicije skupnega pomena
- racionalno upravljanje del skupnega pomena v DO in SOZD (kot smisel združevanja ali problem rešije)
- kadrovska krepitev, posebej na razvojnih in tehničnih področjih
- sistem OD oz. nagrajevanje doma in v tujini in podobno.

MARIJA PRIMC

Čas, ko se prevesi staro leto v novega, je čas obračunov opravljenega dela in načrtov za naprej. Leto 1982 nam bo ostalo v spominu kot leto, ko so nas udarili bencinski boni in pologi za potovanja v tujino. Jasno nam je, da nam zasebno ne more biti bolje, kot bo tozdom, kjer delamo. Zato smo prosili direktorje tozdov in delovnih organizacij, naj povedo, kakšni so bili dosežki leta 1982 in kaj lahko pričakujemo od leta 1983.

Žal smo dobili bolj malo odgovorov. Toda ti, ki smo jih dobili, so dovolj zanimivi in osvetljujejo, kaj se dogaja v posameznih tozdih in delovnih organizacijah. Če bomo dobili še kak naknaden odgovor, ga bomo seveda z veseljem objavili.

IMP ima lepe možnosti za še večji prodor na tuja tržišča

»Leto 1982 je bilo, gledano s strani montažne dejavnosti, leto, v katerem smo končali vrsto izredno velikih projektov v Sloveniji. To so Kulturni dom Ivan Cankar, Dom slovenskega politično informativnega tiska, Slovenijales, Medicinska fakulteta, objekti Iskre, in bolnišnica Izola. To so bila velika dela, ki so omogočila angažiranje IMP v vsem spektru naše montažne dejavnosti. Novih tako velikih in obsežnih del doma ni, ker v Sloveniji trenutno nihče ne začne večjih projektov. Gradbinci in za njimi mi, monterji, bomo morali prevzemati manjša dela in si iskati še več novih poslov v tujini, pravi generalni direktor sozda IMP inž. Franc Kumšič.

»V letu 1982 smo število svojih delavcev v tujini podvojili. Skupaj s kooperanti iz drugih delovnih organizacij imamo v tujini že okrog tisoč delavcev. Glavnina je v Iraku, nekaj jih je v Alžiriji, kjer se delo začneja, v Nemški demokratični republiki pa smo končali kotlarno Kulkvitz.

Montažni tozdi so svoje plane dosegli, prav tako tudi večina proizvodnih tozdov. Imamo celo vrsto tozdov, ki so dosegli izredno dobre rezultate, imamo pa tudi nekaj tozdov, ki so gospodarski s težavami. Dvigalo je splavalo iz najhujših težav. Klimat je imel po devetih mesecih izgubo, a kaže, da je svoj rezultat popravil. Tudi Blisk je imel izgubo, vendar je zdaj težko reči, kakšen bo zaključni račun, dokler ne bodo razčiščene sporne situacije in terjatve. Toda če gledamo IMP kot celoto, lahko rečemo, da smo v letu 1982 dosegli zadovoljive poslovne rezultate, še posebej, če upoštevamo, v kakšnih razmerah smo delali.

Če zdaj preidemo na aktivnost sozda v letu 1982, naj povem, da smo v letu 1982 uresničevali predvsem dve skupni nalogi, o katerih smo se dogovorili že v letu 1981.

- 1) Ustanavljanje tozda za blagovni promet.
- 2) Formiranje usmerjevalnega razvoja.

Vprašanja blagovnega prometa lani nismo v celoti rešili, ker nismo imeli prostorov za delovanje te temeljne organizacije. Toda konec leta smo pridobili primerne prostore in bomo zdaj lahko ta tozd ustanovili v prvem četrtletju 1983.

Prepričan sem, da bo ustanovitev novega tozda spodbuda za razmah zastopniške dejavnosti v Jugoslaviji in na tujem, da bomo uspešneje nabavljali strateške materiale, da bomo začeli prodajati kompleksnejše storitve in začeli s temeljitimi raziskavami tržišča. Vrsta teh služb je bila doslej navezana na investicijski inženiring, ki se je v zadnjem času tako razširil, da so vse ostale dejavnosti tega tozda ostale v senci in bile deležne manj pozornosti. To se je seveda odrazilo na uspešnost teh služb, po drugi strani pa so bile tudi one tozdu inženiring bolj v breme kot v pomoč.

Z ustanovitvijo tozda za blagovni promet bomo:

- 1) Odprli tozdu inženiring možnosti, da se bo okreplil in organizacijsko razširil na svojem osnovnem področju dela, to je, pri izdelavi ponudb, in bo lahko pokrival širše tržišče zunaj Jugoslavije.
- 2) Te službe bodo v tozdu za blagovni promet dobile pravo vsebino in potrebno pozornost, kar naj bi poživilo to dejavnost v vsej sestavljeni organizaciji.

Prostorska stiska nas je ovirala tudi pri organiziranju usmerjevalnega razvoja. Na tem področju moramo skozi inženiring in novi tozdi za blagovni promet iskati svoje okno v svet.

V celoti je sistem IMP s 85 odstotki odvisen od investicijskih vlaganj. Ta dajejo delo montažnim tozdom, pa tudi mnogim proizvodnim. Ostalih 15 odstotkov ustvarimo predvsem s proizvodnjo kmetijskih strojev, opremo za živilsko industrijo, ličarskimi izdelki in telekomunikacijskimi napravami. Tudi na teh področjih imamo lepe možnosti večjega plasiranja tako na domačem trgu kot v tujini, zato bomo temu posvetili v letu 1983 primerno pozornost.

Od investicij smo v letu 1982 dokončali samo tovarno toplotnih izmenjevalcev v tozdu Itak v delovni organizaciji IKO. Ugotavljamo pa, da je povpraševanje po teh izdelkih tako veliko, da bo treba že v kratkem času še povečati tovarno.

Vprašanje investicij nasploh bomo ocenjevali glede na programske usmeritve sozda kot celote, izvozno naravnost predvidene proizvodnje, pa tudi lokacijsko smotnost glede na kadrovske in surovinske možnosti. Prvotni srednjeročni program

1981 do 1985 bo zato moral doživeti dosti sprememb. Ena od skupnih nalog je tudi izgradnja računalniškega sistema. Z Iskra-Delto smo sklenili Samoupravni sporazum, po katerem naj bi izločili potrebne kadre in skupaj gradili organizacijo celotnega sistema. Iskra-Delta nam bi morala oktobra 1982 dobaviti prvo osnovno opremo, vendar zamuja in zdaj kaže, da pred aprilom 1983 tega stroja ne bomo dobili.

Ko torej govorimo o tem, kaj nas čaka v letu 1983, moramo ugotoviti, da bodo imele zelo odgovorno nalogo komercialne službe, ki pridobivajo nova dela in prodajajo izdelke. Izredno odgovorno breme bo na tozdu inženiring, da bo pridobil potrebna dela v tujini, ki bi jih lahko začeli izvajati v letu 1984 in naslednjih letih. V letu 1983 imamo v tujini še dovolj dela, saj moramo po že podpisanih pogodbah realizirati za okrog 180 milijonov dolarjev del v Iraku in Alžiriji. Ta vsota je praktično enaka celotnemu prihodu sozda v letu 1982.

Aktualna naloga je tudi zaposlovanje mladih strokovnjakov, njihova specializacija za določena področja, izpopolnjevanje strokovnjakov, ki jih že imamo. To mora biti stalnica kadrovske politike v celotnem sistemu. Ljudi moramo opremiti s potrebnim znanjem zunanjetrovinskega poslovanja, moramo jih pošiljati tudi na jezikovne tečaje.

Omenil sem precej dosežkov in nalog na poslovnem in organizacijskem področju, naj se na koncu dotaknem še družbenega standarda. V letu 1982 nismo praktično ničesar naredili za povečanje počitniških zmogljivosti, razen prikolic, ki so jih nabavili nekateri tozdi in počitniškega doma, za katerega delavci tozda Iso zbirajo denar s samopriskevkom. Mislim, da bi morali tudi počitniškim zmogljivostim za naše delavce posvetiti v letu 1983 več pozornosti in dograditi dom na Vojškem, kjer lahko podvojimo zmogljivosti.

Na področju ljubljane pa bomo morali poskrbeti, tudi za boljše zdravstveno varstvo. Pridobiti moramo ustreznejše prostore za obratno ambulanto, ker sedanja baraka res ni več primerna. Ne nazadnje moramo v letu 1983 razrešiti tudi celovito grafično podobo sistema IMP. V IMP so se v preteklem obdobju združevale različne delovne organizacije, ki so prinašale s seboj svoje oznake, pa tudi sicer ni za enotne dosežke, oblikovne rešitve nihče skrbel. Mislim, da to nikakor ni le oblikovna, pač pa pomembna vsebinska naloga. Pravimo, da hočemo razvijati skupen nastop na tržišču – toda kako ga bomo dosegli, če bo imel vsak tozd oziroma delovna organizacija drugače zasnovana obeležja, če bodo naši prospekti in druga dokumentacija tako raznoliki kot doslej. Skratka, rešiti moramo tudi obliko, da bomo s svojo podobo nastopali kot enotni sistem.

O odnosih v sozdu pa bi rekel samo to, da moramo preprečiti tozdovsko obnašanje. Žal se prevečkrat srečujemo z nerazumevanjem za skupne in širše interese. To nerazumevanje največkrat izhaja iz posameznih subjektov na čelu tozdov ali delovnih organizacij, tako da nekateri na ta način hromijo ureničevanje dogovorjenih skupnih ciljev in podaljšujejo izvedbo pomembnih akcij.

LOJZE JAVORNIK

IKO: Intenzivno razvijamo nove proizvode

Na zastavljena vprašanja vam posredujem naslednje odgovore:

1. Glede ocene uspešnosti poslovanja v letu 1982 moram reči, da je bilo to leto za našo delovno organizacijo dokaj težavno, ker smo se srečali z razreševanjem problematike, ki je v danih trenutkih zahtevala polno angažiranost in takojšnje razreševanje. Gre namreč za naslednja področja dela:

- statusne spremembe v TOZD TRATA,
- razreševanje problematike okrog investicije TOZD ITAK,
- likvidnostna problematika,
- pridobivanje del in osvajanje novih programov,
- ter s problematiko dela delovne skupnosti.

Statusne spremembe so terjale polno angažiranost, tako vodstvenih delavcev v delovni skupnosti, kot tudi v novo organiziranih temeljnih organizacijah TRATA avtomatika in TRATA črpalke, pa tudi aktivnost vseh družbenopolitičnih organizacij

TOZD	Plan 1982	Realizacija 1982	% izpol.	Indeks 82/81
TRATA avtomatika	250.000	334.374	133,75	149
TRATA črpalke	250.000	281.465	112,59	149
SKIP	386.400	393.933	101,95	107
ITAK	198.100	218.679	110,39	135
IPKO Podpeč	190.525	195.910	102,82	192
DO IKO	1.274.000	1.424.361	111,80	136

Pri izvajanju plana je pomembno vlogo odigrala komercialna funkcija, ki je s svojim aktivnim delom tudi v teh zaostrenih pogojih gospodarjenja uspešno pridobila delo ter s tem v zvezi zasedenost proizvodnih kapacitet. Problem, ki se je s tem v zvezi pojavljal skoraj v večini primerov, je bil, da ni bilo možno skleniti pogodb v celoti za naprej, kar je terjalo dodatno angažiranost. Na področju izvoza planske naloge niso realizirane, predvsem tudi zaradi tega ne, ker smo se v tem primeru preveč zanašali na raziskavo zunanjega tržišča s strani pristojnih služb SOZD.

3. Investicija v TOZD ITAK je spričo tega, da se je objekt gradil na komunalno neopremljenem zemljišču, terjala precej angažiranja in takojšnje reševanje zadev. Da je investicija bila zaključena v okviru predračunske vrednosti, ima velike zasluge direktor TOZD Itak Anton Pančur in služba za investicije SOZD tov. Brglez, ki sta tedensko skrbela za razčiščevanje nastale problematike in sodelovala pri ocenjevanju posameznih situacij, tako gradbenih, obrtniških in instalcijskih. Sama investicija pa je tudi terjala angažiranost ostalih služb tako v tozdu kot v delovni skupnosti.

4. Pri razreševanju nelikvidnostne problematike pa je bilo delo usmerjeno predvsem na zagotovitev sredstev, saj je nelikvidnost v TOZD SKIP občasno močno ogrožala likvidnost v delovni organizaciji, tako da je bilo občasno ogroženo normalno odvijanje procesa proizvodnje na ostalih programih v okviru delovne organizacije. Na to nelikvidnostno situacijo pa je predvsem vplivala občasna količinska močna dobava traktorjev. V letu 1982 je bil sicer podpisan sporazum o poslovno tehničnem sodelovanju z IMT Beograd, vendar že na začetku izvajanja ni zaživel v tej smeri, kot smo se dogovorili. Po zadnjih dogovorih pričakujemo, da se bo situacija v letu 1983 izboljšala.

5. Pozitivna stran teh zaostrenih pogojev gospodarjenja pa je, da se bolj kot do sedaj v vseh temeljnih organizacijah razmišlja in intenzivno dela na osvajanju novih programov in izboljšav oziroma posodobitev obstoječih. Na tem področju je v letošnjem letu bil največji korak narejen v TOZD TRATA avtomatika, ki je praktično z novimi

in samoupravnih organov, saj je bilo potrebno v celoti začeti znova tako od organizacije delovnih procesov, poslovne organizacije, pridobivanju del in podobno, kakor tudi urejanje drugih vprašanj s tem v zvezi. Iz poslovnih rezultatov je razvidno, da sta novo organizirani temeljni organizaciji opravičili svoj obstoj ter s tem tudi upravičenost statusnih sprememb. Z druge strani pa smo pri tem ugotovili, katere organizacijske enote znotraj temeljne organizacije so bile manj uspešne oziroma premalo akumulativne, kar je narekovalo tudi k razreševanju tovrstne problematike. Zelo dobre pokazatelje uspešnosti poslovanja je v svojem prvem letu samostojnega poslovanja dosegel TOZD IPKO Podpeč, predvsem na programu kmetijske opreme.

2. Glede izvajanja plana pa moram reči, da so predvidene planske naloge realizirane v vseh naših temeljnih organizacijah, kar je razvidno tudi iz naslednjih podatkov:

TOZD	Plan 1982	Realizacija 1982	% izpol.	Indeks 82/81
TRATA avtomatika	250.000	334.374	133,75	149
TRATA črpalke	250.000	281.465	112,59	149
SKIP	386.400	393.933	101,95	107
ITAK	198.100	218.679	110,39	135
IPKO Podpeč	190.525	195.910	102,82	192
DO IKO	1.274.000	1.424.361	111,80	136

močmi v razvoju že osvojila nekaj novih programov, kateri izdelki že uspešno funkcionirajo v sistemu ogrevanja, klimatizacije in prezračevanja. Razvojne aktivnosti so tudi v ostalih temeljnih organizacijah. Večje kazalce na razvojnem področju pri osvajanju novih programov bi dosegli, če bi imeli več sredstev, ker to terja dodatna vlaganja, ali pa da bi pridobili ugodnejše kredite, kar bo potrebno raziskati tudi v širšem družbenem merilu, s tem v zvezi pa se moramo vsi skupaj zavedati, da brez napredka ni družbenega razvoja.

6. O problematiki dela delovne skupnosti smo večkrat razpravljali in razreševali dnevno problematiko. Moram pa reči, da so delavci delovne skupnosti do oktobra 1982 delali v nemogočih pogojih, saj so njene organizacijske enote bile razdrobljene na lokacijsko ločenih krajih in je bilo težko tako delo uspešno voditi. Pri tem pa smo se nemalokrat soočili s problematiko ažuriranja knjigovodskih podatkov in smo nemalokrat ugotovili, da v celotnem SOZD obdelava podatkov ni na taki višini kot smo to pričakovali, da smo do sedaj premalo vlagali v razvoj in posodobitev računalniške opreme. Zato bi bilo potrebno pospešeno realizirati projekt nabave računalniške opreme ter s tem v zvezi samoupravni sporazum o združevanju sredstev.

S preselitvijo delovne skupnosti pa vsi problemi niso bili odpravljeni in bo v letu 1983 potrebno aktivno delati na dograjevanju organizacije dela, na izboljšanju strukture kadrov, pa tudi na nadaljnjem usposabljanju za izvrševanje zaupanih delovnih nalog.

7. Glede gospodarskih ukrepov ZIS pa menim, da so bili upravičeni, vendar jih je po-

trebno v neposredni praksi spo-
tovati in izvajati. Potrebno jih
vzeti take kot so, ker menim, da
smo dosedaj vse preveč lagodni
živeli in da smo se premalo opirali
na lastne moči, da v gotovih
primerih nismo znali uskladiti
naše želje z realnimi možnostmi.
Zato je bilo pričakovati, da bi
tovrstnih ukrepov posegli za
nekaj let prej, vendar tudi sedaj
ni prepozno. Vendar pa pri tem
obstoja bojazen, da zaradi pre-
velikega angažiranja na izvedbo
oziroma zunanji trg za vsakega
ceno na vseh področjih pride do
zastoja v predelovalni industriji,
ker se tudi proizvajalci surovin in
reprodukcijskih materialov
preusmerjajo na zunanji trg in se
lahko zgodi, da domača indu-
strija ostane brez reprodukcijskega
materiala, kar se že dogaja v
ja. V tej smeri bi bilo potrebno
ukrepe dopolniti oziroma dogra-
diti s tem, da se domači industriji
zagotovi reprodukcijski mate-
rial, na zunanji trg pa preusmeri
finalne izdelke predelovalne in-
dustrije, predvsem pa tiste, v ka-
terih je vgrajena višja stopnja
znanja.

Omejitev pri bencinskih bonih
pa bo negativno vplivala na delo
komercialne funkcije, zlasti pri
tistih v tej funkciji, ki se ukva-
jajo z raziskavo trga.

8. V naslednjem letu bo našo
delo poleg ostalega bolj intenzivno
usmerjeno na pridobivanje
ustreznega mesta na zunanjem
trgu, na izboljšanju kvalitete
proizvodov, izpopolnitev organi-
zacije dela, kadrovske izpopoln-
teve nezasedenih delovnih nalog
in tehnico proizvodni, razvojni in
drugi funkciji, pridobivanje
ter osvajanju dodatnih progra-
mov ter krepitvi timskega dela.

9. Glede skupnih nalog na
ravni SOZD pa bi bilo potrebno
doseči to da organizacija blagov-
nega prometa čimprej zaživi in
prevzame tisto funkcijo, za ka-
tero je ustanovljena. Da se pro-
jekt uvedbe računalniške opreme
uresniči. Potrebno bi se bilo do-
govoriti o organizaciji fundam-
mentalnega razvoja, ker predvsem
sem proizvodni dejavnosti takat-
močna organizacijska enota
manjka. Z druge strani pa je
osebno menim, da se brez take
organizacijske enote v prihodnje
ne bomo mogli uspešno razvijati
tako kot smo si to zastavili v
srednjeročnih in dolgoročnih
planskih usmeritvah.

10. Kakšni bodo poslovni rezul-
tati v letu 1983 je danes težko
odgovoriti, ker bodo pogoji go-
spodarjenja še bolj zaostreni, kot
v letošnjem letu. Menim pa, da
brez intenzivnega dela predvsem
na zunanjem trgu in osvojitvi
novih programov, ne bomo do-
segli takih rezultatov kot smo jih
imeli v letu 1982.

Kakšni bodo poslovni rezultati
v letu 1983 je danes težko odgo-
voriti, ker bodo pogoji gospodar-
jenja še bolj zaostreni, kot v le-
tošnjem letu. Menim pa, da brez
intenzivnega dela predvsem na
zunanjem trgu in osvojitvi novih
programov, ne bomo dosegli
takih rezultatov kot smo jih imeli
v letu 1982.

Delovna klima v delovni organi-
zaciji kot celoti je dobra, po-
trebno pa bo vlagati dodatne na-
pore pri urejanju in utrjevanju
medsebojnih odnosov in nadalj-
njem razvijanju samoupravnih
odnosov.

RUDI BUKOVAČ

Edina naložba, ki smo jo končali v letu 1982: Nova Itakova tovarna

O NAŠIH DOSEŽKIH V LETU 1982 IN NAČRTIH ZA 1983 • O NAŠIH DOSEŽKIH V LETU 1982 IN NAČRTIH ZA 1983 • O NAŠIH DOSEŽKIH V LETU 1982

Delovna enota Irak: Uspešno leto

Če izhajamo iz vidika delovnih enot v Iraku, potem moram reči, da se vprašanja, ki jih postavljate, od nas kažejo v obrnjeni podobi.

Glede na izredno slabo informiranost se tukaj seznanjamo z različnimi, raznovrstnejšimi ukrepi, ekonomskimi, stabilizacijskimi, precej enostransko, kar seveda povzroča močno dezinformiranost, ki škodljivo vpliva na delo v enoti. Poleg tega se srečujemo z velikimi razlikami na področju organizacije in produktivnosti dela v domovini v primerjavi z delom in organiziranjem v Iraku.

(v 000 US\$ brez upoštevanja zalog)

	1980	1981	Ocena 1982	Skupaj	6/82
Realizacija					
bruto	4.189	42.160	102.350	148.699	34.301
neto	9.648	45.595	81.200	136.443	24.010
razlika	-5.459	-3.435	21.150	12.256	10.291

Iz tabele je razvidno, da predvidevamo poslovno leto 1982 za IMP DE Irak kot uspešno predvideno zaradi tega, ker so se dela toliko odprla in stekla tako, da so se začeli obrestovati vsi napori dela iz dosedanjega vlaganja v DE.

Tak preobrat v letu 1982 si lahko razlagamo, da so se v letu 1980 začela dela na projektih tega obsega in da je bilo prekinjeno zaradi pričetka sporazuma med Irakom in Iranom in, da so se dela v večjem obsegu začela izvajati šele v drugi polovici leta 1981.

Obveznosti bodo izpolnjene kljub vsem težavam z dobavo materiala, z 12 % manj porabljenih proizvodnih ur, ki so predvidene za tak obseg dela. Uspeh je tudi v tem, da DE Irak ostaja iz dneva v dan enotnejša organizacija z močno osnovo, ki se uveljavlja kot soliden izvajalec instalacijskih del. O dosega naših planskih rezultatov težko govorimo, ker imamo le plan realizacije in plan proizvodnih delavcev in ur. Ostale postavke plana leta 1982 pa še niso bile obdelane. Kot neuspeh lahko štejemo dejstvo, da vsi projekti ne dosegajo naših rezultatov in da so bili

manjši projekti v določeni smeri zapostavljeni, posvečali smo jim premalo pozornosti, vendar smo dosegli tudi pri teh v letošnjem letu pozitivni preobrat.

Dosedanji ukrepi ZIS, kolikor bodo dosledno izvajani, bodo imeli učinek poslovanja na DE Irak predvsem v znižanju stroškov osnovnega repromateriala, zmanjšanje dela dohodka za OD, kar se bo po drugi strani odražalo kot povečanje neto deviznega učinka TOZD izvajalk del in TOZD dobaviteljev in s tem povečanje njihovega celotnega prihodka in dohodka.

Prihodnje leto nas čaka veliko dela na naših največjih projektih, kjer bodo dela v velikem razmahu. Potrebujemo bomo večje število kvalitetnih delavcev, ki pa jih bomo v razmerah kakršne se nam obetajo, težko pridobili. Že sedaj ne prihaja najboljši kader, v perspektivi pa bo še slabše.

Zadnji čas se tudi veliko govori o vrstah čakajočih delavcev v domovini, medtem ko imamo tukaj velike težave s pridobivanjem strokovnega in izkušenega kadra, prav tako pa tudi ne prihajajo delavci po odpoklicih. Kljub novoletnemu obdobju navedeni primanjkljaj delavcev

pomeni grožnjo za uspešno nadaljevanje del.

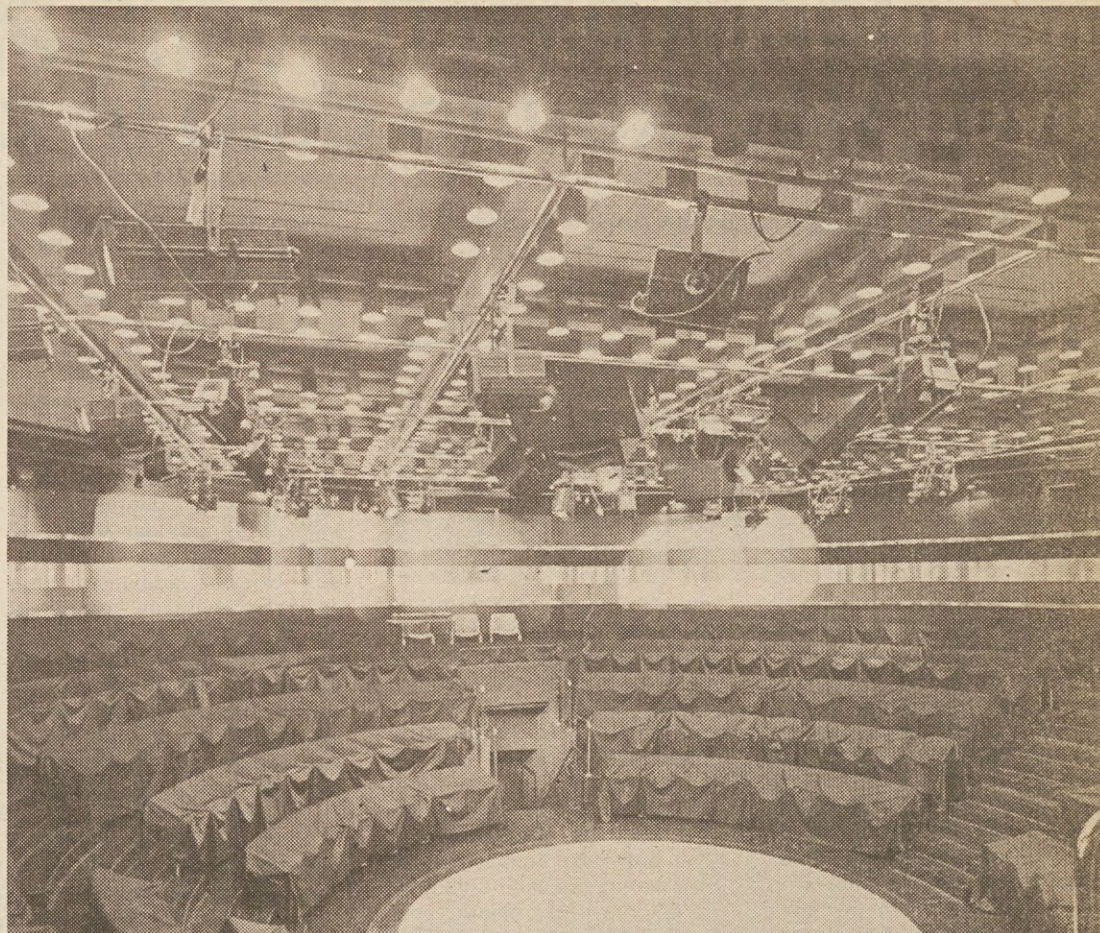
Težave povzročajo tudi neredni in nekvalitetni transporti iz domovine, ki jih spremljajo še visoke cene. Odpravljanje navedenih napak bi gotovo izboljšalo naše poslovanje v Iraku, saj uživa IMP v tej deželi vendarle precejšen ugled, ki ga pa s takim delom večkrat postavljamo na kocko.

Največje rezerve vidimo v povečanih delovnih naporih doma in tukaj, racionalnejši organizaciji in zmanjševanju nepotrebne dela ter solidnem nagrajevanju za opravljeno delo tako doma kot tukaj. Vsi pa smose pripravljene tudi marsičemu odpovedati, vendarle ne na tak način, da si s škarpami odrežemo znaten del OD rigorozneje od drugih podjetij (čeprav je obljubljeno usklajevanje). Ti delavci s svojim delom in znanjem povečujejo našo zunanjetrgovinsko bilanco. Mar niso tudi oni z opravljanjem storitev v neposredni izvozni funkciji, ki je pri nas deležna najširše družbene podpore?

Menimo, da sedaj ukrepi ZIS še niso posegli v jedro gospodarskih problemov. Prestrukturiranje gospodarstva ne sme potekati brez vsakršnih sredstev za reprodukcijo, z izrazitim znižanjem standarda in zaporo meje. Za doseg konkurenčnih cen na zunanjih trgih je potrebno predvsem omejiti prekomerno splošno in skupno porabo, dopravit preveliko in nepotrebno družbeno režijo itd. Zato morajo ukrepi leta 1983 poseči predvsem v sistemska vprašanja družbene reprodukcije, krepitev malega gospodarstva, zagotovitev domače surovinske baze, izrabo cenejših energetskega virov, pospešitev inovacijske dejavnosti itd.

Glede vzdušja med ljudmi v razmerah, kakršne vladajo v Iraku, ne moremo govoriti najboljši povelji. Čeprav v primerjavi z drugimi organizacijami IMP tudi v tem prednjači, pa so socialne razmere, oddaljenost od doma, pomanjkanje družabnega, kulturnega in zabavnega življenja tolikšen dejavnik osamitve, da se srečujemo s precej težkimi problemi.

VLADIMIR KURET

Kulturni dom Ivana Cankarja je eden velikih lani zaključenih objektov, kjer smo opravili mnogo zahtevnih del. V Srednji dvorani smo instalirali razsvetljavo s programiranim upravljanjem.

Izobraževalni center: Bo zmanjkalo dijakov?

Glavni značilnosti poslovanja v tozdu Izobraževalni center v letu 1982 sta bili:

1. V dogovoru s tozdi smo zmanjšali število učencev v domu s 310 na 230 in tako dosegli normative Republiške izobraževalne skupnosti. Zato smo morali povišati oskrbnino, saj ima dom precej visoke fiksne stroške — to je amortizacija, kurjava, vzdrževanje stavbe itd.

2. Začeli smo s programi izobraževanja ob delu za delavce IMP. Izvedli smo že več programov na različnih področjih — od seminarjev o samoupravljanju do programov za pridobitev strokovnih znanj, ki jih je bilo največ.

Tozdi Izobraževalni center je imel v letu 1982 26 zaposlenih. En delavec je skrbel za izobraževanje ob delu, 25 pa jih dela na vzgojni dejavnosti, od katerih je

8 vzgojiteljev, ostali pa so tehnični in režijski delavci. V letu 1983 bo število zaposlenih enako, načrtujemo pa, da bodo pedagoški delavci sodelovali tudi pri izvajanju izobraževanja ob delu.

Zastavljeni plan na področju vzgojne dejavnosti je tozdi v celoti izpolnil, pri izvedbi programov izobraževanja ob delu pa so se pojavile težave. Ti programi morajo seveda izhajati iz potreb in programov tozdov, za katere lahko rečemo, da so jih šele med letom opredelili do takšne stopnje, da bomo v Izobraževalnem centru lahko uspešno pripravljali programe. Vsekakor smo pri definiranju potreb med letom skupaj s tozdi dosegli precejšen napredek, čeprav tozdi še niso dali vseh podatkov za vse programe. Tako, na primer, niso določili, kakšna znanja moramo dati ude-

ležencem tečajev za interne kvalifikacije.

V letu 1983 načrtujemo, da se bo seminarjev in tečajev za delavce IMP udeležilo 974 slušateljev iz tozdov ljubljanskega območja in Montaze Koper. Del tega programa bo Izobraževalni center vodil sam, tako da bomo pridobili predavatelje iz IMP, za nekatere predmete in tečaje pa bomo angažirali druge izobraževalne institucije.

Vsi strokovni tečaji, ki jih načrtujemo, so namenjeni usposabljanju delavcev za kvalifikacije oziroma visokokvalificirana dela. Za programe na višjih nivojih tozdi doslej niso izrazili želja, torej jih zaenkrat še nismo mogli pripraviti.

Bolj pa nas skrbi, kako bo v letu 1983 z vzgojno dejavnostjo. Izobraževalni center se je vključil v IMP leta 1975, ker je IMP potreboval dijaški dom za svoje učence. IMP je vložil precej denarja, da smo uredili sodoben dijaški dom za 230 učencev. Z začetkom usmerjenega izobraževanja pa se pojavlja v Sloveniji več šol za posamezne poklice in so odprli tudi nove kovinarske šole v raznih krajih — Murska Sobota, Celje, Koper.

Zdaj pravijo mnogi tozdi IMP, da bodo dobili učence na svojem območju, tako da po doslej zbranih podatkih računamo na samo 100 mest v Izobraževalnem centru. Po naših računih pa moramo imeti v koledarskem letu vsaj 225 učencev, sicer bomo morali zaradi fiksnih stroškov drastično povišati oskrbnino.

Mislino, da moramo najti v IMP dovolj interesa, da napolnimo dijaški dom. Rešitev vidimo v tesnejši povezavi s kovinarsko šolo v Domžalah, in sicer tako, da bomo lahko vplivali na program šole. Zamišljamo si, da bi na šoli v oddelkih, kjer bi bili samo dijaki tozdov IMP zlasti pri praktičnem pouku usposabljali učence tako, da bodo lahko takoj prišli za delo, ko bodo prišli v tozdi. To je lahko prednost, ki jo tozdom nudi Izobraževalni center in ki odtehta nekoliko višje stroške, ki jih bodo imeli, kajti kadrovanje učencev v kraju, kjer bivajo, je seveda cenejše.

Toda prepričan sem, da bodo tako tozdi dobili bolj usposobljene delavce. Oskrba, pomoč pri učenju, zlasti pa stik s šolo in tesnejša povezava s tozdom so prednosti, ki bodo odtehtale nekoliko višje stroške šolanja zunaj kraja, kjer učenec prebiva.

Podatke sta pripravila
PETER KOŠIR
in BOJAN ŠEFMAN

IPKO: Kako naj izvažamo, če je naš repromaterial dvakrat dražji kot zunaj

Leto 1982 ocenjujemo glede na poslovanje kot uspešno. Uspešno predvsem zaradi tega, ker smo uspeli kljub rebalansu plana doseči planske cilje. Pa ne smemo pozabiti, da v letu 1982 tudi naša organizacija ni bila izredno uspešna, saj se okrepil tako organizacijsko kot kadrovske.

Kot največji dosežek tozda IPKO v letu 1982 smatramo to, da smo kljub slabi strojni opremljenosti uspeli z aplikativnim razvojem krmilne tehnike za farme prašičev in da z lastnim razvojem konstrukcijami korakamo naprej v rami z našim poslovnim partnerjem Emona Inženiring iz Ljubljane, za katerega izdelujemo opremo za farme prašičev. Oprema, ki je bila izdelana v našem tozdu je bila pred kratkim predstavljena na Madžarskem (objavljeno v Delu in na TV Madžarske).

V planu za leto 1982 smo si postavili za cilj, da bomo na področju armiranega poliestra pričeli izdelovati stiskance na preši. Naloge nismo mogli uresničiti, ker domača industrija ni pričela izdelovati ustreznih materialov za stiskanje (prepreg in premiks). Uspeli pa smo testirati prešo za hladno stiskanje tako, da je za pričakovati, da bomo prišli po metodi hladnega stiskanja.

Gospodarske težave v letu 1982 so se v našem tozdu odra-

žale predvsem v pomanjkanju nekaterih repromaterialov. Denimo cevi in profili, ko morajo imeti debeline stene 2,50 do 2,65 mm, pomanjkanje pločevine in pri poliestru nekaterih komponent za pripravo poliestrskih smol.

Mislím, da so nekateri ukrepi skušali doseči cilj, da pa so nekateri udarili povsem mimo, kot se temu reče. Najbolj boleče pa je to, da »lažna solidarnost« najprej udari tistega, ki vleče, tistega pa, ki mu je namenjena, še oplazi ne. Mislím tudi, da bi morali čim prej doseči to, da bi vsi spoštovali zakonitosti in red v poslovanju ter da bi morali čim prej doseči neko stabilnost tudi v predpisih. Tako pa, saj veste tisto »kovačeva kobila« je vedno bosa«. Dobili smo materialno bilanco osnovnih žitaric. Tako bi morali dobiti tudi osnovno bilanco metalurških surovin in naših repromaterialov, če ne naj sodelujemo v borbi za hrano. Izdelava opreme in tehnike za svinjerejo, pa je neposredno povezana v sklop borbe za hrano.

Kot sem že omenil. Za prihodnja leta (ne le za prihodnje leto bi si želel, da bi pravila igre zadržala vsaj eno leto, saj tudi planiramo za eno leto, pa tudi za 5 let).

Za leto 1983 si bomo v tozdu IPKO zastavili sledeče cilje:

● Kadrovske dopolniti tozdi,

tako da bodo vse vitalne funkcije na tozdu.

● Organizacijsko obliko tozda prilagoditi potrebam tržišča in podrediti ciljem planskih nalog (celokupni prihodek 232 milijonov din, od tega poliester 75 mil., kmetij, opr. 157 milijonov).

● Priprava dokumentacije za razširitev proizvodnih zmogljivosti na področju kmetijske opreme.

● Razvoj novih artiklov za področje kmetijstva tako poliestrskih kot metalnih.

● V marcu udeležba na specialnem sejmu v Italiji za svinjerejo v okviru EGS.

Kot skupen cilj za leto 1983 za ves sozd IMP pa bi predlagal, da se predvsem organizacijsko utrdi. Verjetno je danes pomembno, da bi morala moderna organizacija sozda, kot tudi delovnih organizacij in tozdov upoštevati nekatere spremembe zadnjih let. Strukturalne spremembe (montažerstvo — proizvodnja — v okviru tega proizvodnja za kmetijstvo) zahtevajo tudi drugačne prijeme na vrhu.

V letu 1983 bomo dosegli nekoliko slabše rezultate, kajti objektivnih vzrokov za to je kar veliko. Mi bomo morali za enak rezultat precej več iztržiti. Tudi družbenih dejavnikov, je čedalje več. Kljub obljubam se viški ne vračajo gospodarstvu. Mislím, da bomo veliko bolj previdni pri

sklepanju raznih samoupravnih sporazumov, ki nam jemljejo dohodek.

Rezultati gospodarjenja bodo boljši takrat, ko bomo znali pri zadavne delavce nagraditi, jih stimulirati. Obenem pa poskrbeti za boljšo izrabo delovnega časa in to z zmanjšanjem neproizvodnih ur kot tudi z boljšo organizacijo dela.

To pa je predvsem splošna družbena preobrazba, ki jo moramo začeti izvajati, ne pa samo dogovarjati.

Izvoz. Izgleda, da je to za nas čarobna beseda. Verjemite mi, da od besede nimamo nič. Mislím, da ni vse v izvozu. Izvažati naj tisti, ki lahko. Naš program armiranega poliestra se srečuje s cenami repromateriala, ki so 100 % višje, kot je repromaterial zunaj. Podobno je s črno metalurgijo. Za svetovni trg smo predragi! Tudi neučinkovitost delovne sile. Ve se, da imamo v IMP skupen uvoz in izvoz. Moram reči, da še nisem videl referenta za izvoz v našem tozdu. Ker ima tozdi v IMP komercialno prodajno službo v delovni organizaciji ali celo izvoz v sozd, bomo pač morali zaposliti referente, ki bodo naše izdelke prodajali zunaj, ne pa doma, kjer tvojega kupca pač ni. Kot sem že omenil smo se odločili, da nastopamo skupno z Emona Inženiringom iz Ljubljane in verjetno s Klimo iz Celja na spomladanskem sejmu

v Italiji. Vendar so tu problemi. Kako zaščititi opremo v EGS. Koliko to stane. Ali se izplača, itd. Cel kup problemov, ki jih bo treba rešiti. Tudi prospekti, tudi strokoven kader (italijansko, nemško, angleško).

Mislím, da se ljudje v našem tozdu zavedajo težkih časov. Mi smo mlad kolektiv. Ljudje so zaposleni doma. V svoji Krajevni skupnosti ali kvečjemu iz sosednje 5—6 km daleč To jih vleče. Ljudem je potrebno pravilno povedati.

Največji problem tozda pa je pomanjkanje prostora. Zato tudi načrtujemo povečanje kapacitet. Vendar imamo občutek, da smo preveč sami. Mogoče je to le na videz. Zavedamo se, da smo v težkih časih. Pripravljamo se tudi na izvoz. Madžarska je za nami, tudi Poljska in vzhodna Nemčija. Jutri bo prišla Češka, Italija, Venezuela, mogoče Nigerija. Tarkrat ne sme biti vprašanja da ali ne. Proizvajali bomo tudi na dvo-rišču, če bo treba. Za nas pa je pomembno to, da je ta mlad tozdi bil ustanovljen 1. 1. 1981 z 49 ljudmi, danes jih ima 90 in še več jih bo, kajti mesa in kruha bo zmeraj primanjkovalo.

Čeprav malo pozno, vendar iz srca želim vsem tozdom in delovnim organizacijam v okviru sozda uspešno poslovno leto 1983!

LOVRO ROGELJ

TIO Idrija za varčevanje z energijo

Kurimo samo ob ponedeljkih!

V delovni organizaciji TIO Idrija so izdelali nov regeneratorski toplotherm — econovent, ki je zrasel na polju nove usmeritve, ki si jo je lani zastavil 350-članski kolektiv.

Zakaj? Za idrijsko delovno organizacijo TIO je bilo leto 1981 eno najbolj usodnih let, saj se ni vedelo, ali bo zaključek poslovanja pozitiven ali ne. Ta negotovost se je vlekla do konca omenjenega leta. V tem času je prišlo do velikih kadrovskih sprememb. Odšel je direktor Pavel Troha, odšel je tehnični direktor. Odhod so nadomestili še vodja nabave, vodja obrata v Godoviču in drugi tako, da je bila usoda delovne organizacije TIO zaskrbljujoča.

Povrh vsega je bilo poslovanje na veliki meri odvisno od tekočih stroškov, ki so kazala precejšnje stagnacije. Finančno poslovanje pa se je iz dneva v dan slabšalo, saj je bilo mogoče pripakovati ne samo izgubo ampak tudi veliko odvisnost od najetja kratkoročnih kreditov. Proizvodnja pa je zaradi pomanjkanja repromateriala kazala znake rastanja.

V tej situaciji so definirali dolgoročne ali dopolnjene cilje poslovanja za leto 1985. Za cilj so si postavili, da bo proizvodnja delovne organizacije TIO temeljila na treh usmeritvah in sicer na varčevanju energije, varčevanju pri gradnji stanovanj, protipovratni in protipožarni zaščiti z distribucijskimi elementi zraka in vse za izboljšanje delovnih pogojev človeka na delovnem mestu.

Iz teh treh temeljnih usmeritev so razvili nekatere pomembne razvojne programe, ki omogočajo uresničitev zastavljenih ciljev. Pri varčevanju energije so v

zelo kratkem času ob veliki podpori nekaterih delavcev Inženiringa uresničili zamisel, da bi TIO vključili v mednarodno delitev dela. V polletju 1982 so podpisali petletno pogodbo z zahodno nemško firmo Kraftanlagen iz Heidelberga o proizvodnji regeneratorskih toplote. Dogovorili so se o letnem obsegu izmenjave blaga v višini 1.500.000 nemških mark, kar pomeni v letu 1983 okoli četrtno celoletne planirane realizacije, to je približno od 110 do 115 milijonov dinarjev. Podpisali so tudi pogodbo za dobavo regeneratorskih toplote z investitorjem zimskih športnih iger v Sarajevu, kjer so do 15. decembra 1982 opremili že vse objekte. Prav tako so v Sarajevu zaključili veliko pogodbo za opremo olimpijske vasi z bloki tipa Simpleks, ki pomenijo način gradnje in poenostavijo vzdrževanje 1200 stanovanj bo v začetku leta 1983 že opremljeno z novimi proizvodi. Tržni naziv za regeneratorske toplote je Rototherm — econoventi.

Do sredine januarja 1983 bodo v Zahodno Nemčijo dobavili 17 econoventov v vrednosti 500.000 nemških mark. Do konca leta 1983 bodo sledile tranše po približno 300.000 do 500.000 nemških mark. Sklenili so tudi že pogodbe z jugoslovanskimi dobavitelji za opremo 200 objektov z Rototherm — econoventi.

Rototherm — econoventi so naprave, velike od 1 do 5 metrov. Le-ti zaradi posebne mase, ki se vrtili po navodilih mini računalni-

kov vrnejo okoli 80 odstotkov energije, ki se je doslej zgubljal v zrak. Te naprave so predvsem namenjene za objekte, ki so ogrevani s toplim zrakom. To pomeni, da pridejo v poštev pri večjih hotelih, pri večjih zgradbah s klimatskimi napravami in sicer v bolnicah, industrijskih objektih od pekarn, livarn do običajnih hal ter farm, kjer je potrebno v določenem času ogrevati prostore.

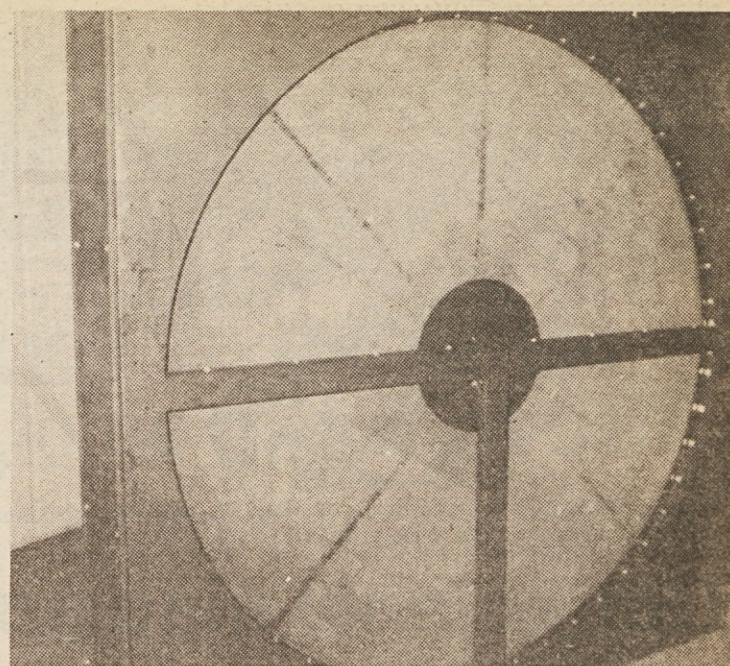
TIO prevzema po zahodno nemškem partnerju glavni tržni apel glede prodaje Rototherm — econoventov. Geslo te IMP idrijske tovarne je: »Kurimo samo ob ponedeljkih.« Ta zamisel temelji na izkušnjah zahodnonemškega koncerna Bosch, ki mu je uspelo v petih letih v vseh svojih tovarnah zmanjšati porabo energije za ogrevanje na kvadratni meter za 80 odstotkov. Z ozirom na to, da je energija vse dražja in da še ni revolucionarnih novosti na področju odkrivanja nove energije, je ta proizvod prav gotovo prihranek energije tako za posamezne organizacije združenega dela kot za celotno družbo.

Podatki iz zahodne Nemčije povedo, da so samo na osnovi vgrajenih regeneratorskih toplote v letu 1981 privarčevali 3.500.000 ton nafte. Jugoslovanske organizacije združenega dela so se varčevanju z energijo že odzvale predvsem pri novogradnjah.

Ti proizvodi bodo zanimivi tudi za že zgrajene objekte — predvsem industrijske hale. Tako bodo Rototherm — econoventi prihranili veliko denarja in energije za kurjavo večini kolektivov.

Novi proizvod tovarne TIO so tudi zvočno dušilne stene, ki omogočajo boljše počutje delavcem na delovnem mestu, pa tudi občanom, saj je hrup breme današnjega civiliziranega sveta, ki mu tudi naša družba ne more uiti. Z izolacijo strojev proti hrupu je delavcem v proizvodnji in občanom omogočeno, da jih hrup čim manj moti. Na teh temeljih bodo v TIO razvijali še druge proizvode z željo, da bi pomagali štediti pri energiji, pomagali pri pocenitvi stanovanj in da bi delavcem na delovnih mestih omogočili čim boljše delovne pogoje.

MARIJA PRIMC

Proizvodnja econoventov v TIO Idrija. Na zgornjem posnetku je prvi vgrajeni rotothemr tipa ET, ki poleg toplote povrne tudi vlago iz zraka.

Objekti, na katerih delamo

Plivina tovarna bonbonov Borogaj

Ta mesec bo zaključena gradnja Plivine tovarne bonbonov Borogaj. Dela na tem objektu IMP pridobil v konkurenci z Monterjem Zagreb, ki je s Plivo že imel pogodbo za elektroinstalacijska dela. Pri gradnji tovarne bonbonov delali trije IMP tozdi: elektroinstalacije so izvajali monterji tozda Elektromontaža, prezračevanje (klimatizacija, ventilacija, tehniška ventilacija) monterji tozda Klima montaža, parovod, vročevod, hlajenje in komprimiran zrak pa monterji tozda Ogrevanje vodovod. Z deli na tem gradbišču je IMP začel januarja 1982 in jih bo zaključil letos januarja. V delovni »špici« je bilo na gradbišču okoli 25 IMP monterjev.

Investitor gradnje te tovarne, ki bo poleg starih proizvodnih zdravil proizvajala razne zdravilne bonbonov in penečih napitkov, je Pliva Zagreb. Gradbena dela je samopojno izvajalo gradbeno podjetje Tempo iz Zagreba. Uvožen je bil del opreme za pnevmatsko regulacijo klima naprav, ki jih montira sklop tozda Klima montaža Mercantile Zagreb. Ostala oprema, ki jo je vgrajeval IMP je bmača.

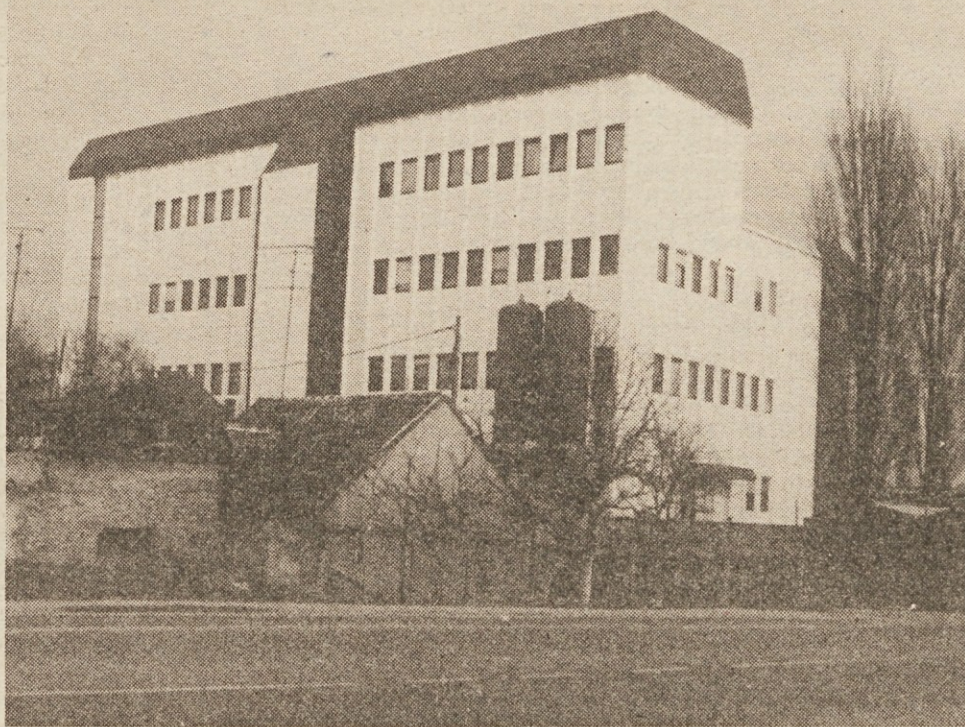
Vrednost IMP del na tem objektu znaša približno 50 milijonov dinarjev: od teh je tozda klima montaža prislužil 28 milijonov dinarjev. OV 16.500.000 dinarjev in tozda Elektromontaža 4.400.000 dinarjev.

Zaradi kasnišnje gradbenih del in težav pri prevozu materiala bo objekt zgrajen nekaj mesecev kasneje, kot je bilo s pogodbo predvideno. Z ozirom na to, da je bilo na gradbišču veliko število različnih izvajalcev del, je delo IMP monterjev terjalo stalno usklajevanje z drugimi izvajalci del predvsem v strojnici.

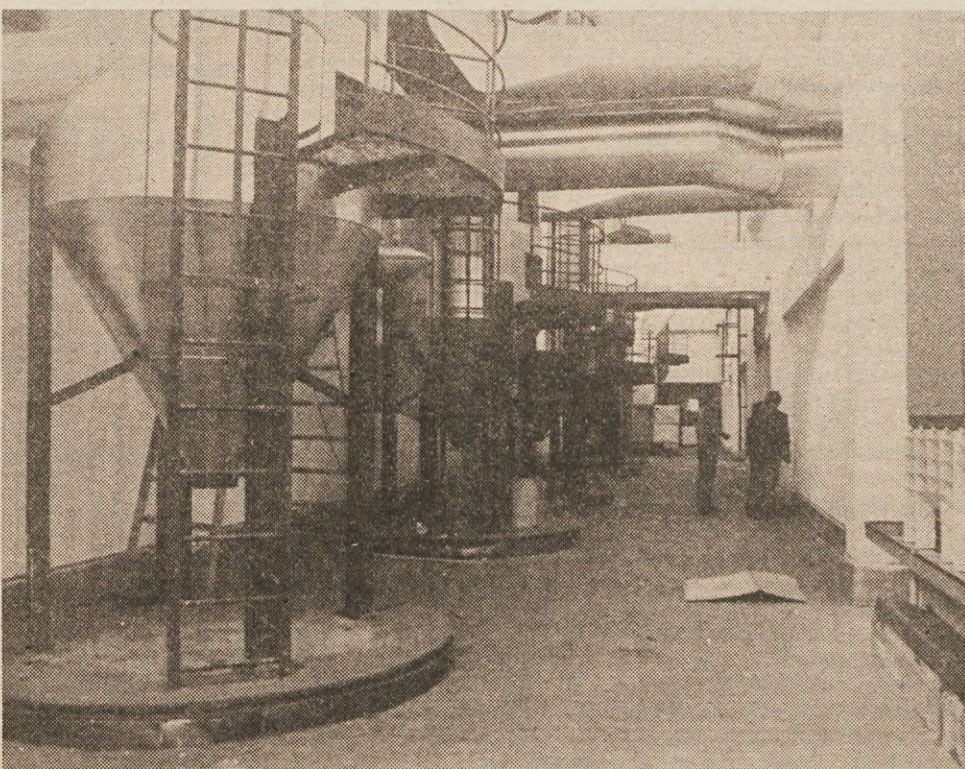
Do težav na gradbišču je prihajalo predvsem zaradi zelo majhnega manipulativnega prostora, pa prostora za skladiščenje opreme, zaradi slabe povezave z drugimi izvajalci del.

Pri gradnji tega objekta je bila zelo zahtevna klimatizacija zaradi sladkornega zraku, ki nastaja v procesu proizvodnje.

Investitor je zadovoljen z delom IMP in računata na IMP pri novem objektu, ki ga bo začel graditi letos spomladi.

Zunanost nove Plivine tovarne bonbonov.

Suhi filtri s pnevmatskim otresanjem.

MARIJA PRIMC

Od začetka do danes v PD IMP

Prava planinska družba

Bil sem otrok star 6 let 1949. leta, ko me je oče, ki je bil po poklicu šofer in nikoli ni bil preveč navdušen nad hojo, vzel s seboj na izlet. Takrat v povojnih letih je bilo zelo moderno peljati se s tovornjakom na klopi pod cerado na izlet. In tako sem povsem po naključju prišel na tak tovornjak tudi jaz, bil pa sem na njem zato, ker je ta tovornjak vozil moj oče.

Do tega dne nisem še nikoli bil na kakšnem hribu, rojen sem namreč na Ljubljanskem barju, kaj šele v gorah. Ta jesenski dan pa smo se namenili nikamor drugam kot na Triglav. Preko Rudnega polja in Planike smo vsi srečno dosegli vrh in seveda moj krst na vrhu je bil nad vse svečan, vsaj meni se je tako zdelo. Bil sem presrečen in navdušen nad lepoto gora. Ko bom velik, bom hodil v hribe, sem sklenil sam pri sebi.

Nekaj zaradi denarja, ki ga je v hiši vedno primanjkovalo, nekaj zaradi tega, ker nisem imel take družbe sem na ta trenutek moral čakati več kot 20 let. Ko sem si našel življenjsko sopotnico Anico, me je začela »hecati« da greva na smučanje in tudi v hribe. Res sva nekajkrat šla vendar ne prevečkrat, zopet sva nekako ostala brez tovrstne družbe. Potem je prišel prvi otrok in nato še drugi in potepi po gorah so se morali umakniti družinskim obveznostim. Potem pa je prišel december 1977, ko mi je žena naznanila, da IMP ustanavlja planinsko društvo in tudi na ju vabi v svojo družino. Odločila sva se in se vpisala skupaj s sedemletnim sinom 3. 3. 1978 v PD IMP, leto kasneje pa je postala član tudi takrat petletna hčerka Sonja.

Prvič smo šli skupaj z društvom na Slavnik 20. maja istega leta. Malo sem se počutil neugodno, saj nikogar nisem poznal razen svoje družine. Toda bil sem ugodno presenečen, družba je bila prava planinska in po eni uri hoje ne bi nihče mogel opaziti, da jaz nisem član kolektiva IMP. Spontani »ti« je razblinil še zadnjo negotovost, kako se bom počutil v družbi nepoznanih. Naenkrat smo se vsi poznali in bili vsi kot ena družina. Po tem izletu smo se skupno podali v hribe še velikokrat in vselej je bilo prijetno in prečudoviti gorski svet me je potegnil medse.

Dosegel sem to, kar sem si mnoga leta želel. To mi je omogočilo PD IMP, njegovi vodilci in organizatorji, ki s svojim nesebičnim delom dokazujejo, da so zaupanje za vodilne funkcije v društvu tudi dejansko zaslužili. V organizacijo društva nisem vključen, že zato ne, ker imam preveč samoupravnih zadolžitev v svoji DO, vendar smatram, da društvo deluje zelo dobro. Manjši spodrsiljaji, ki so neizogibni v organizaciji tako številnih izletov v gore, samo potrjujejo, da društvo dela amatersko, vendar zagnano in v stilu velikih planincev. Pohodov je dovolj, izbira je pestra, organizacija dobra. Prav vsak član lahko najde primeren dan in smer, da se poda na prepotrebno rekreacijo.

Edino, kar bi lahko organizatorjem pohodov zamerili bolj zahtevni planinci, za mene so ture dovolj težke, je to, da je res zahtevnih vzponov premalo. Vendar pa mislim, da si ti planinci že sami najdejo bolj zahtevne smeri. Morda pa bi jih le veljalo vprašati in po potrebi organizirati, še vzporedno sekcijo z rekreativno za napol plezalne ture.

Prepričan pa sem, da je v petletnem obdobju obstoja planinskega društva IMP osnovni namen izvršen, to pa je množičnost rekreativnega planinarjenja vseh tistih, ki stojijo za stružnico in podobno, do tistih, ki po ves dan presedijo za pisalno mizo. Da pa je temu res tako, potrjuje vsakoletni pohod ob koncu sezone v neznano, posebno pa še letošnji s štirimi polnimi avtobusi.

Vsem funkcionarjem in organizatorjem PD IMP ob petletnem jubileju čestitam in se jim zahvaljujem, vsem planincem pa planinski zdravem.

Nečlan kolektiva IMP, vendar zvest član PD IMP.

IVO PANTAR

Nasim upokojemcem je spregovoril predsednik koordinacijskega odbora sindikata v SOZD IMP Ivan Šuligoj ter jim zaželel srečno in zadovoljno leto 1983.

Upokojemci niso pozabili IMP — in mi nismo pozabili njih

Upokojemci ljubljanskih IMP-jevih tozdov in delovnih skupnosti so se 17. decembra zbrali na srečanju v Kulturnem domu Ivan Cankar, kjer so si ogledali prostore te velike kulturne hiše, za katero so tudi oni primaknili delček denarja, da je zrasla.

Na srečanju je govoril predsednik koordinacijskega odbora sindikata Ivan Šuligoj. Poslušali so še orgelski koncert in se potem v restavraciji povsede ob skupnem kosilu.

Z nekaterimi od njih sem pokramljal o življenju in delu ter jih povprašala, kako spremljajo IMP-jevo delo.

Olga Ciuha: »Vse bi bilo v redu, če bi bila zdrava in bi lahko hodila, kolikor bi želela, pa se ne bi imela kaj pritoževati. Za težko delo nisem sposobna. Opravljam pa gospodinjska dela, malo šivam, pletem, kuham, pospravljam. IMP spremljam prek Glasnika in moža, ki je še zaposlen in mi veliko pove o IMP. Ko čitam Glasnik, se mi zdi, da je sedaj v IMP več dela. Čedalje bolj se razvija, število tozdov se večja. Kar zadeva srečanje upokojemcev, sta mi bili prejšnji srečanja bolj všeč, kot letošnje. Na tem srečanju decembra so me motile orgle, ki so bile prebučne.

Glede prostora mi je bilo bolj všeč srečanje, ki je bilo v menzi delovne organizacije Promont v Črnučah.

Ivan Sluga: »Živim dobro. Ukvarjam se z delom na vrtu, s popravili sesalcev, štedilnikov. Moja desna roka je ptička papi-

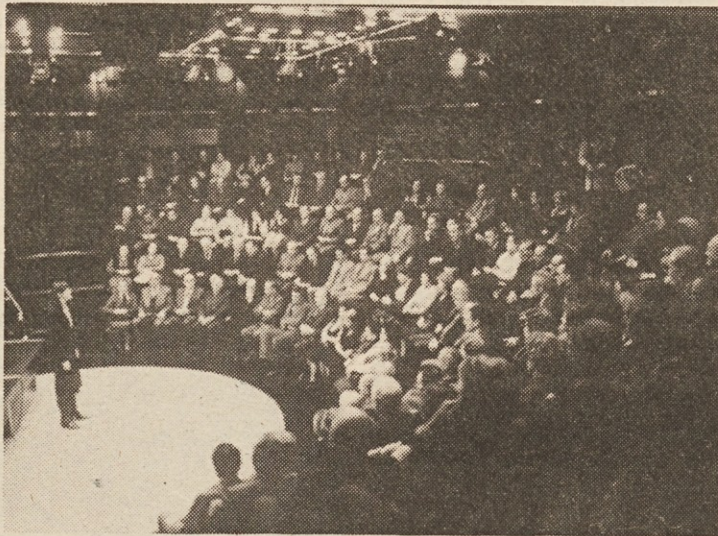
ga. Delam na vrtu. Najboljši moj prijatelj je motor tomos, ki ga imam že 14. leto. IMP spremljam prek Glasnika, s katerim sem kolikor toliko na tekočem, prek prijateljev, ki so še v IMP ali pa so že upokojeni. Tudi v IMP še zahajam obiskovat prijatelje. Vsako leto prihajam na upokojemcova srečanja, predvsem zato, da se srečam z nekdanjimi kolegi.

Slavko Perčič: »Živim čisto normalno. Ukvarjam se z družbenopolitičnim delom, saj sem precej zadolžen s funkcijami. Moj hobi je fotografiranje in lov. Kar zadeva stikov med ljudmi iz IMP lahko rečem, da jih nima nihče toliko, kot jaz. Pogosto obiskujem tozde TEN, Trato, Skip, Livarno in upravo sozda. Sem pač takšen, da še vedno rad pogledam tiste, s katerimi sem poslovno sodeloval.

Srečanje upokojemcev IMP. To je pa zelo lepo. Rad se jih udeležujem. Ob zadnjem srečanju so ljudje nekoliko godrnjali zaradi prebučnih orgelskih zvokov.

»Vsako leto, ko Perčič prejme vabilo na upokojemcovo srečanje, »pravi žena, »je presrečen in pravi: 'No, pa me niso pozabili.'«

MARIJA PRIMC

Upokojemci so si ogledali kulturni dom Ivan Cankar.

Ob ukinitvi vrednostnih bonov za prehrano med delom

Kjer je le možno, bodo organizirali toplo malico

Na osnovi novih predpisov na področju družbeno organizirane prehrane delavcev med delom bodo v organizacijah združenega dela ukinitve vrednostne bone. Osnovni namen ukinitve bonov je v tem, da bo večji del delavcev imel ustrezen družbenoorganiziran obrok med delom, kar je potreba za uspešnejše delo. Organizacije združenega dela naj bi v samoupravnih sporazumih konkretno opredelile primere, ko je izplačilo regresa v gotovini opravičljivo.

V posameznih tozdih IMP, ki so predvsem montažni, bodo takole poskrbeli za prehrano delavcev med delom:

V tozdu Elektromontaža bodo organizirali toplo prehrano za delavce, kjer je le možno. Za tiste delavce, ki imajo dietno prehrano in za tiste, za katere ni mogoče organizirati toplih obrokov hrane, ker so na terenu, pa bodo izplačali regres za prehrano v gotovini. Monterjem na bližnja gradbišča bodo tako, kot so že doslej vozili toplo hrano iz menze na Vojkovi. Monterjem na oddaljenih gradbiščih, ki jim ne bodo mogli zagotoviti tople prehrane, pa bodo izplačali regres za prehrano v gotovini.

Na sedežu tozda Montaža Maribor je bila že doslej organizirana prehrana za delavce. Prehrana je organizirana tudi na nekaterih gradbiščih, kjer delajo monterji tozda Montaža Maribor. Žal pa prehrane ni mogoče organizirati na vseh gradbiščih, zato bodo za take primere izplačevali delavcem regres za prehrano v gotovini.

Tozdi Industrijski biroji in tozdi Projektiva ter delovna skupnost DO PMI pa niso mogli organizirati toplega obroka, kajti le pri eni gostinski OZD bi toplo hrano lahko dobili, toda cena teh obrokov je bila previsoka. Zato so si delavci organizirali zaenkrat hladen obrok hrane v bližnji trgovinski OZD. Regres bodo v obeh omenjenih tozdi in delovni skupnosti izplačali v gotovini tistim delavcem, ki morajo imeti po mnenju zdravnikov dietno prehrano.

V Promontu so že korigirali pravilnik v tem smislu, da bodo možna tudi gotovinska izplačila regresa za prehrano pri delavcih, pri katerih zaradi značaja dela ni mogoče organizirati prehrane.

Rekreacija in stabilizacija

Spomladanskih iger med tozdi IMP letos ne bo

O oceni športne dejavnosti v letu, ki je za nami in o programu na področju športa v IMP, nam je nekaj povedal IMP športni koordinator Tone Lah.

Dejal je, da bi lahko rekreacija v sozdu IMP ocenili na več načinov in sicer, da je le-ta zelo razvejena v celjski Klimi, mariborski DO PMI, v murskosobotski Panoniji in v Montaži Koper in je sodeč po rezultatih tudi celoletna. V IMP na ljubljanskem območju pa je rekreacija akcijska, občasna. Najraje in najmnogišnjeje se delavci IMP udeležujejo iger z žogo, precej vablivo je tudi streljanje in kegljanje. Vse več delavcev pa privablja zimske športne igre.

V nekaterih športnih panogah je na organiziranih tekmovanjih skromna udeležba, za kar morda tiči vzrok v tem, da je čas tekmovanj neprimeren, ali pa je nezanimiva panoga. Spomladi 1982 so bile organizirane tekme med tozdi, delovnimi skupnostmi delovnih organizacij in sozda v malem nogometu, šahu, balinanju, odbojki, keglanju, streljanju, ki so bile dokaj uspešne. To je bilo pregledno tekmovanje, na katerem so se delavci bolj spoznali in s katerega so bile potem formirane ekipe v istih panogah za jesenski del tekmovanj. Več ekip IMP uspešno nastopa v vseh omenjenih panogah ter v roketu in košarki na občinskih tekmovanjih, v zimskem času pa v zimskih športnih panogah dosega posamezniki in celotne ekipe iz IMP vidne rezultate v občinskih in mestnih merilih.

Za letos je bilo na koordinacijskem odboru sindikata sozda dogovorjeno, da bi glede na stabilizacijske ukrepe in omejitve goriva nekoliko drugače organizirali športna tekmovanja pač tako, da ne bi preveč izgubili na rekreacijskem udejstvovanju.

Nadalje je bilo tudi dogovorjeno, da bodo spomladi organizirana tekmovanja med ekipami tozdov in delovnih skupnosti občinskem oziroma mestnem območju in bi tako imeli spoznavanje med delavci ter izboljšanje za jesensko tekmovanje ekip delovnih organizacij in delovnih skupnosti sozda, ki ga organizirala Klima Celje. Februarja letos bodo zimski športne igre sozda IMP, ki jih organizirala delovna organizacija IKO. Delovne organizacije bodo najbrže imele svoja tekmovanja in na teh izbrale ekipe tekmovanje sozda. Na željo prejšnjega števila delavcev je tekmovanje pripravljenih starostnih skupin, da bi lažje razdelili moči po letnikih. Od prejšnjih treh grup so tekmovalci razdeljeni v pet starostnih skupin. Ženske pa so iz prejšnjih dveh starostnih skupin razdeljene v starostne skupine.

Katere so te skupine?

Moški do 27 let, moški od 28 do 33 let, moški od 34 do 50 let, nad 50 let. Ženske do 25 let, ženske od 26 do 35 let in nad 35 let.

Ekipa IMP se bodo najbrže udeležile občinskih in mestnih tekmovanj poleti in pozimi. MARIJA PRIMC

Marsikaj znamo lepo povedati

Tudi če ponovimo, ne bo nič boljše

Kako močna in koristna bi bila dejanja, če bi se držali lastnih besed ali napotkov drugih. Kako lahko bi nam bilo tudi zaradi kave in še česa. Od doma, z dela, izleta in opravkov bi se veselili vračali, ne bi poznali pikrosti, okorelosti in še drugih slabosti. Sprehodimo se torej po našem IMP Glasniku za 14 mesecev nazaj, ob branju pa si mislimo, kaj bi lahko samo dodali našim stavčnim citat in naslov, ki so bili objavljeni v našem časopisu. Duhovitosti sicer manjka, ker smo pač v resnih časih.

● Čas je za delo, ne za iskanje izgovorov. Kako aktualno še po 14 mesecih!

● Pravite, da imate preveliko režijo? ... Nisem rekel, da je prevelika, ampak, da je dovolj velika. Kako diplomatsko razloženo do milimetra v pravi smeri. Je tista izjava po letu dni še vedno točna?

● »Eden od vzrokov je, da je IMP preveč obremenjen z lovoričami« je rekel v ISO. Leta 1982 ponekod tudi s slabim poslovanjem. A kaj bo leta 1983?

● Samo ozmimo se, koliko smo že naredili ... Joj, še huje postaja, kako zelo malo storili.

● 1500 poletov — 150 ur v zraku. Koliko jih je v tozdih, DO itd. res toliko ur mesečno pri delu?

● Dopusti, ker ni materiala. ... so rekli marca 82. Smo se do zdaj naučili, izvohati ga?

● Najbolj pomembno je, da ne manjka dela. Kako globoko gledanje, le da bi ga vsi imeli — in to uspešnega.

● Kuharji se trudijo, a čarati ne znajo. Ni samo pri njih ta problem, tudi v proizvodnji je.

● Kar se Janezek nauči, to Janez zna. Ja, tale izrek je vsak dan bolj aktualen.

● Malomarnost se bi nam maščevala. S kako vizijo rečeno maja 82, maščevanja pa verjetno ne maramo.

● Nam je skrb za zdravje res deveta briga? Ja in ne, kakor pri komu. Kdo si bolezen izmisli, drugi jo skriva.

● Kdor zna, »plave« ure ima. Pravijo, da smo se za pol zboljšali. Gre še za 1/3 zaradi dohodka?

● Potrebujemo mlade, oborožene z znanjem! ... in več volje do znanja tudi pri starejših.

● Mislimo dobro, obveščamo slabo. Presneto tej boleznim vidim še dolgo dobo.

● Temeljito smo proučili gradivo ... Kaj res samo enkrat, mar ne bi to ponavljali vsak dan?

● Vsak dan prevesla 10 kilometrov. Blagor mu, da ni šofer, pa še prahu ni, in zdravje ga čaka.

● Kdor ne bo izvažal, zanj ni deviz. To resnico ponekod miže in komodno gledajo, češ, bo že kako.

● Kogij je določal ogled tekem, naši so pa vseeno zgubili. Kakšna slaba ocena za tako močno telo.

● Rastlini je treba dati toliko vode, kot je potrebuje. Zaposleni pa potrebujejo še vse kaj drugega, slika je pa tudi slaba.

Starejši bomo — kaj pa pametnejši?

Zaupajmo v zmago dobrih sil

Staro leto smo primorani zapuščati s takimi ali drugačnimi občutki. Še vedno smo taki, da pravimo, kako je bilo nekdanje lepo, to pa zato, ker spomini lažje obstajajo, kot imamo vizije. Če nam je dobro ali slabo, smo pomočniki do tega tudi mnogi izmed nas.

V tozdu ZNAP so se na razne načine skozi leto grizli. Pepe je imel dobre prijatelje, s katerimi je dnevno malo poklepetal. Lipe pa je bil nasprotno zagrižen za socializem, brez dlake na jeziku, kolikor je pač bil sposoben vrtati v ljudi in stanje. Hudo je kdo začel golet, če je ugotovil, da se je njega tikalo, ker ima pač sebe kar tako in tudi vanjo strašno rad. In priznati mu je to treba, kajti ni jih treba, da pomagajo steklenice v garderobi ali zabavi v koščke spreminjati. To mentaliteto pa je težko brzdati, pa bi bilo za nekatere boljše, če bi si doma natočili dva deci v miru, mirna vest pa celi čevlji.

Za zamero torej ne poznajo vsi — odmere, življenje mora ostati bogato, v kakršni obliki že. Ta tozdi ZNAP pa tudi ni vedno pripravljen ubogati. Če je za red treba kaj počistiti, se z drugimi tozdi deli: »To se mene ne tiče.« Pa še bi našli takih primerov. Sosed ni vedno pravi do sosed. Ta presneta istočasna streha nima razteznosti za odmik, povzroča le na kup tiščanje pa razna pravila in pravice.

V tje enoletni bilanci kar v »zapik« bi mogli še marsikaj povedati, in če bi jih veliko pomagalo, bi si na kupe nabrali pohval in graje. To priliko pa si lahko privoščimo, če tule nehamo brati, pa spomin rinemo dvanaest mesecev nazaj. Joj, kako bi se prepletalo dobro in slabo, da bi kar gremli kot v poletni nevihti. To bi pa seveda ne delali na vse strani, razsojamo kdaj tudi v sebi korist, vsak nas pa res ne briga, dokler nas pri miru pustijo. Pa delovni čas imajo v ZNAP tako lepo urejen, v tovarno in pisarne kapljajo od pol šeste do pol osme ure. Nekateri spančkajo tako preko svoje nekdanje navade, rezultati dela pa niso pohvalni, pravijo, da se ponekod držijo komaj lanske ravni, neki so pa šli raje tudi dol z — uspehi. Ja kdo se bo pa trudil, ko smo jih toliko zvolili za take brige.

Novo leto smo si po stari navadi voščili že utirjeno, kje celo manj množično, kot je bila navada. Naj se loči kdo je za koga. Potem pa smo se vrgli v svoj »jaz«, ki ima zdaj iz leta v leto manj velikih pričakovanj, ki smo jih bili nekdanje takoj. Torej je za večji HAM zmanjkalo materiala, zato bomo lahko hladni, ali pa se kdaj razburili, pač kolikor je pri kom patriotska zavest, če je to dovolj jasno.

Ampak pri vsem bo pa nekaj držalo, vsaj starali se bomo, če se že pamet ne bo dovolj bogatila, čeravno nam priporočajo, da se bo morala. Jaz torej verjamem v pozitivne moči tozda ZNAP, da mu bo bolj sonce sijalo, kot črne sence ustvarjalo, saj zato pa smo tudi ljudje.

FANCOK

Šport v Promontu

17. 12. 1982 ob 15. uri je OO ZSMS PROMONT organizirala tekmovanje v namiznem tenisu za DO PROMONT — (ljubljanški del). Tekmovanja se je udeležilo 14 delavcev od 20 prijavljenih. Preden bi začeli z rezultati tekmovanja, bi rad povedal, da se je še enkrat pokazalo zanimanje delavcev za športno dejavnost v okviru delovne organizacije, kajti vemo da po eni strani vsi sprašujejo, zakaj tekmovanje ni, ko pa nekdo organizira tekmovanje in se kar precej trudi (pri nas je navada, da je treba večno ljudi prav lepo prositi, da bi prišli), je udeležba bolj slaba.

UVRSTITVE

ŽENSKES:

1. Irena Švab, 2. Marta Mrak, 3. Mojca Ramuš

moški:

1. Jože Golob, 2. Miran Poljsak, 3. Anton Jurjevčič

Najboljšim trem v vsaki konkurenci smo podelili pokale in diplome.

JAŠAR SEZAIR